

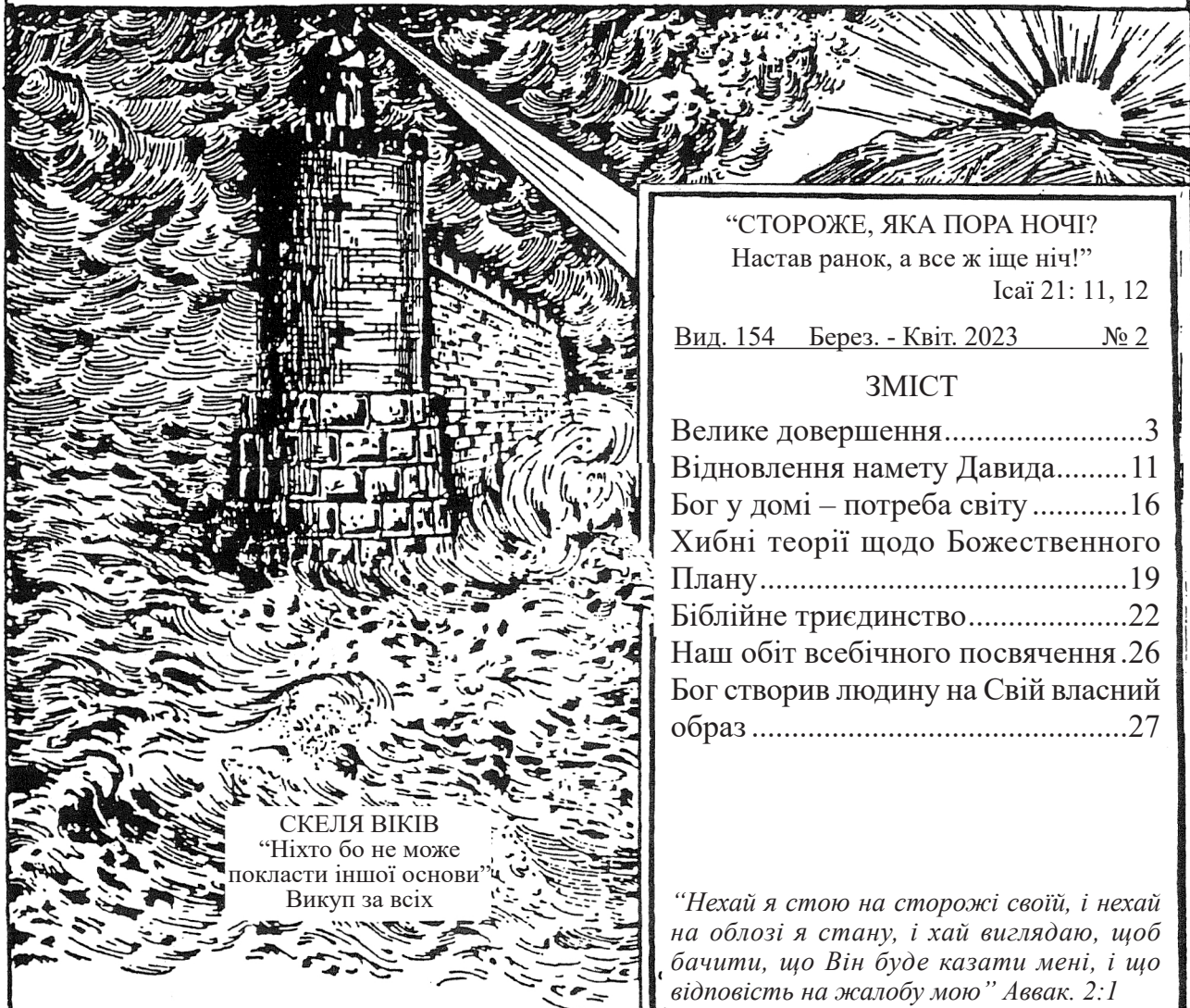

ЗОРІННЯ

НОВОЇ ДОБИ

ВІСНИК ПРИСУТНОСТІ ХРИСТА

СКЕЛЯ ВІКІВ
“Ніхто бо не може
покласти іншої основи”
Викуп за всіх

“СТОРОЖЕ, ЯКА ПОРА НОЧІ?
Настав ранок, а все ж ще ніч!”

Ісаї 21: 11, 12

Вид. 154 Берез. - Квіт. 2023 № 2

ЗМІСТ

Велике довершення.....	3
Відновлення намету Давида.....	11
Бог у домі – потреба світу.....	16
Хибні теорії щодо Божественного Плану.....	19
Біблійне триєдинство.....	22
Наш обіт всебічного посвячення.....	26
Бог створив людину на Свій власний образ.....	27

*“Нехай я стою на сторожі своїй, і нехай
на облозі я стану, і хай виглядаю, щоб
бачити, що Він буде казати мені, і що
відповідь на жалобу мою” Аввак. 2:1*

“Тривога людей на землі, і збентеження від шуму моря та хвиль (збурених, невдоволених мас), коли люди будуть мертвити від страху й чекання того, що йде на весь світ (на всіх людей), бо сили небесні (церковні) порушаться... Як побачите, що діється це, то знайте, що Боже Царство близько... Випростуйтеся, і підійміть свої голови, - бо зближається ваше визволення” (Луки 21: 25-31)

ЦЕЙ ЖУРНАЛ І ЙОГО СВЯТА ЦІЛЬ

Головна мета цього журналу – давати пояснення Біблії. Його видає Товариство дослідників Біблії для того, щоб на основі Святого Письма поширювати правдиве знання про Божий План Спасіння, особливо для тих, які називаються християнами. В ньому також даються оголошення про конвенції та звіти з цих конвенцій, а також оголошення про літературу, яку видає Товариство. Наші так звані “веріанські дослідження” є вивченням і дослідженням Святого Письма з використанням “Викладів Святого Письма”, видання яких було організоване Товариством ще за часів Ч.Т. Рассела.

Цей журнал стає на захист єдиної правдивої основи надій християн, яку, як правило, відкидають, а саме, Викуп – відкуплення дорогоцінною кров’ю Ісуса Христа, що дав Себе на викуп за всіх (1 Петра 1: 19; 1 Тимофія 2: 6). Лише на цій основі хтось може будувати з “золота, срібла, дорогоцінного каміння” Божого Слова (1 Кор. 3: 11-15; 2 Петра 1: 5-11). Інша ціль цього журналу – показати всім, “що то є зарядження таємниці, яка від віків захована в Бозі”, щоб “тепер через Церкву була оголошена найрізніша мудрість Бога”, яка “за інших поколінь не була оголошена людським синам” (Ефесян 3: 9, 10, 5).

Цей журнал є незалежним від усіх партій, сект чи віровизнань і намагається кожне своє слово підпорядкувати Божій волі в Христі, як це виражено в Святому Письмі. Тому ми відкрито говоримо про все те, про що говорив Господь – згідно з Божественною мудрістю, якою Він нас обдарував, щоб про це говорити. Наше ставлення не є догматичним, бо що знаємо, те й говоримо, маючи сильну віру в Божі обітниці, які є певні. Призначення цього журналу – служити Богу, тому рішення про те, що може бути поміщене в ньому, а що ні, мусить бути згідне з нашою думкою відносно того, що є до вподоби Господу, згідне з Божим Словом і є для збудування братів і сестер у знанні та Божій ласці. Тому ми не тільки просимо, але й наполягаємо, щоб наші читачі досліджували кожне написане тут слово за допомогою непомильного Божого Слова.

ЗГІДНО З НАШИМ РОЗУМІННЯМ СВЯТЕ ПИСЬМО ВИРАЗНО НАВЧАЄ:

що ЦЕРКВА є “храмом” живого БОГА – особливим “Його творивом”; що його будівництво ведеться на протязі всього віку Євангелії – відколи Христос стався Відкупителем світу і основним “Наріжним Камнем” цього храму, через який, коли він буде завершений, Божі благословення зійдуть “на всі племена”, і вони матимуть доступ до Нього (1 Кор. 3: 16, 17; Еф. 2: 20, 22; 1 М. 28: 14; Гал. 3: 29);

що водночас відбувається ОБТІСУВАННЯ, ФОРМУВАННЯ І ШЛІФУВАННЯ посвячених віруючих у Христове поєднання за гріх. І коли останній з цих “живих каменів”, “вибраних і дорогоцінних”, буде готовий, тоді великий Майстер збере все до купи у першому воскресінні, і храм буде наповнений Його славою і стане місцем зустрічі між Богом і людьми впродовж Тисячоліття (Об. 15: 5-8);

що ОСНОВА НАДІЇ для ЦЕРКВИ і для СВІТУ полягає в факті, що Ісус Христос “за благодаттю Божою смерть скуштував за всіх”, є “викупом за всіх”, і “часу свого” буде “світлом правдивим,.. що просвічує кожну людину, яка приходить на світ” (Євр. 2: 9; Ів. 1: 9; 1 Тим. 2: 5, 6);

що НАДІЄЮ церкви є можливість бути схожою на свого Господа, “бачити Його, як Він є”, стати “учасниками Божої Істоти” і брати участь в Його славі як співспадкоємиця (1 Ів. 3: 2; Ів. 17: 24; Рим. 8: 17; 2 Петр. 1: 4);

що ТЕПЕРІШНЄ ЗАВДАННЯ ЦЕРКВИ – вдосконалювати святих для майбутньої праці служби; розвивати в собі кожну благодать, бути Божим свідоцтвом для світу і готуватися бути царями і священиками в наступному віці (Еф. 4: 12; Мт. 24: 14; Об. 1: 6; 20: 6);

що НАДІЯ для СВІТУ полягає у благословеннях знання і можливостей, які будуть дані всім Христовим Тисячолітнім Царством, – реституції всього, втраченого в Адамі, для всіх охочих і слухняних, з рук їхнього Відкупителя і Його прославленої Церкви, – коли всі свавільні нечестивці будуть знищені (Дії 3: 19-23; Іс. 35).

“ЗОРІННЯ НОВОЇ ДОБИ”

Журнал видається кожних два місяці

Цей журнал видається Товариством дослідників Біблії. Статті, які друкуються в ньому, перекладені з Репринтів (передруку) статей, написаних братом Расселом. Статті друкуються в зворотному порядку, починаючи з 1916 року написання.

Хочемо повідомити всіх читачів “Зоріння Нової Доби”, що цей журнал розповсюджується безкоштовно. Надіємось, що брати усіяко будуть

підтримувати цей журнал, який розповідає про наближення Божого Царства, потішає пригноблених і дає харч у пору тим, хто уклав з Богом угоду при жертві.

ЦЕЙ ЖУРНАЛ ВИДАЄТЬСЯ ДЛЯ ДОБРА БОЖОГО НАРОДУ І ДЛЯ БОЖОЇ СЛАВИ.

Всі листи, зауваження та побажання просимо висилати на адресу:

п/с 6890
м. ЛЬВІВ, 79019

ВЕЛИКЕ ДОВЕРШЕННЯ

“І ви не радійте, ані хай не переможуть вас кайдани. Тому що я почув від Господа Саваота про довершені і скорочені діла, які Він зробить по всій землі”
(Ісаї 28: 22, Турк.).

Пророк говорив, віримо, про наш день. Він обговорював надзвичайно символічною мовою умови, які, на нашу думку, переважають у даний час. У попередніх віршах, говорячи про теперішній час і про номінальний християнський світ, а також про великі випробування і труднощі, які настають і які, як ми віримо, вже почалися для номінальної системи, званої християнством, Господь через пророка каже: “І тільки-но він [тобто з того часу, коли цей утиск, ця пастка жнивного віку, про яку пророк говорив у попередніх віршах] піде, то схопить вас; а ходити буде щоранку, день і ніч, і навіть чутки про нього будуть викликати жах” (Гиж.).

Можливо, я повинен спочатку додати до своїх зауважень коротке пояснення малюнку Плану, який ми розглянули. Ми побачили, що існують три великі епохи, світи; перша епоха тривала від створення до потопу; друга епоха (сучасний злий вік) триватиме від потопу до кінця цього віку і початку майбутнього – нової епохи, царювання праведності. Ми також побачили, що в цьому “зломому сучасному віці” є три віки, а саме: вік Патріархів, коли Божа милість поширювалася тільки на батьків Ізраїлю – спочатку на Авраама, потім на Ісаака, потім на Якова. Після смерті Якова, як бачимо, Його милість була до дітей Якова, званих синами Ізраїлю, і протягом 1845 років Бог мав справу тільки з цим народом, як написано у пророка Амоса: “Тільки вас Я пізнав зо всіх [ЗНГ174] родів землі”. Наприкінці їхнього віку Господь

Ісус прийшов до Своїх. Коли Він проповідував, Він проповідував Своїм і нікому іншому; коли Він посилав Своїх учнів, то велів їм не ходити ні до кого іншого, кажучи: “На путь до поган не ходіть, і до самарянського міста не входьте, але йдіть радніші до овечок загинулих дому Ізраїлевого”. Досі Божа діяльність обмежувалася виключно до цього особливого народу.

І ми також бачили, що Божа прихильність до Ізраїлю припинилася в певний визначений час, у певний визначений день, про який згадує не тільки пророк, а й наш Господь Ісус. Пам’ятає, як за п’ять днів до Свого розп’яття Він їхав у Єрусалим на осляті і, плачучи над містом, вигукнув: “Єрусалиме, Єрусалиме, що вбиваєш пророків та каменуєш посланих до тебе! Скільки разів Я хотів зібрати діти твої, як та квочка збирає під крила курчаток своїх, та ви не захотіли. Ось ваш дім залишається порожній для вас”. З того дня й донині більше не було благовоління до Ізраїлю; але трохи далі Господь дає їм надію, коли говорить: “Відтепер ви Мене не побачите, аж поки” (вказуючи на Тисячолітній день) не прийде той великий День, в якому Ізраїль буде відновлений, коли Божа прихильність знову повернеться до нього, як написано в 11-му розділі Послання до Римлян, з 25-го по 32-й вірші. Часткове засліплення прийшло на буквальный Ізраїль, поки не “ввійде повне число поган”, і тоді весь Ізраїль спасеться – спасеться від свого засліплення. Що стосується великих обітниць, даних Церкві, то вони проминуть, пройдуть, ніколи більше не зможуть повернутися (після того як засліплення Ізраїлю буде забране), але остаточно ізраїльтяни будуть приведені назад, щоб “через милосердя, якого ви [Євангельська

Церква] зазнали,.. і вони... зазнали милосердя” (Гиж.).

Отже, дорогі друзі, ми побачили, що цей вік вимірює період часу, коли “зглянувся Бог від початку, щоб вибрати люд із поганів для Ймення Свого”. Він вибрав з юдеїв тих, хто був готовий, і вони стали ядром Його Церкви. Протягом Євангельського віку Бог приймав з поган стільки, скільки вистачало, щоб доповнити число, яке, як заздалегідь встановлено Ним, буде складати Наречену, Дружину Агнця, Тіло Христа, яким є Церква. Коли це Тіло буде завершено, в нього не буде прийнятий жоден додатковий член; Тіло буде завершено з закінченням цього Євангельського віку.

Юдейський вік тривав 1845 років від смерті Якова до смерті Христа, і Євангельський вік триває рівно стільки ж – від смерті Христа до жнив. Минулого Господнього дня ми дізналися, що ті, хто становить Церкву, пройшли два етапи: по-перше, це етап віри, віри в Господа Ісуса Христа. Про цю віру у Святому Письмі говориться як про віру, що виправдує. Тому ми бачимо, що ті, хто вірить в Господа Ісуса, вважаються такими, що досягли рівня виправдання, праведності. Адам народився на цьому рівні, Авраам був визнаний на цьому рівні завдяки своїй вірі, і так само з нами. Вважається, що ми знаходимося на ньому. Ми також виявили, що цей рівень праведності, тобто виправдання, був першим кроком, щоб “до слави привести багато синів”.

– До якої слави?

– До “слави, честі і безсмертя”, про які скрізь говорить Святе Письмо, до співпадкоємства з дорогим Божим Сином у Божому Царстві, як говорить апостол. Тепер Бог приводить цих синів до слави, і перший крок – це крок від гріха й осуду до виправдання. Цей крок не враховує вчинки. Єдиний спосіб зробити цей крок – відмовитися від гріха і звернутися за прощенням гріха до Того, Хто помер за нас. Так ми виправдуємося вірою в Його Кров. Це перший крок.

Другий крок – це зачаття до нової природи, коли ми стаємо членами “Нового Створіння”, як це пояснює апостол. Ми бачили, що цей крок відбувається через повне посвячення себе Господу, як говорить апостол виправданим: “Тож благаю вас, браття, через Боже милосердя,

повіддавайте ваші тіла на жертву живу”. Така їхня роль у цій справі. Тоді Господь приймає їх, і вони вважаються зачатими до духовної природи.

Ті, хто здобув віру в Кров Христа, виправдані. І ми з жалем визнаємо, що багато хто з Божого народу зупиняється на цьому. Але не в тому була мета Бога, коли Він давав нам виправдання. Воно було дане нам для того, щоб ми могли йти далі, інакше Він з таким самим успіхом міг би благословити нас разом зі світом у наступному віці. Але Він дав нам знання раніше, ніж світу, і коли я кажу “нам”, дорогі друзі, то маю на увазі всіх, хто є Господнім народом. Ми не проводимо жодних ліній і не встановлюємо огорож, але визнаємо всіх, хто є Господнім народом у будь-якому місці. Будучи виправданими вірою, вони не повинні задовольнятися тим, щоб залишатися там, але повинні йти далі і, якщо в них є такий настрій, повинні просити нашого Небесного Отця: “Отче, що Тобі до вподоби, щоб Я зробив?” Тоді вони чують, як Він каже: “Принесіть тіла ваші на живу жертву, щоб остаточно ви стали учасниками Його слави та великої праці, яку Він має для виконання в Тисячолітньому віці”.

Далі, досліджуючи цю тему, ми побачили, що лише деякі перебувають на цьому рівні духовного зачаття. Переважна більшість перебуває на рівні виправдання і залишається там, замість того щоб перейти на вищий рівень. Потім ми виявили, що серед тих, хто був зачатий до нової природи, є два класи: “Мала Черідка” тих, хто вірний, і “Велика Громада” тих, хто не є належним чином вірний у виконанні своєї Угоди, не посвячений повністю Господеві, не живе відповідно до свого посвячення. Ми показали, що лише ті, хто з радістю сприймає життєві труднощі й охоче віддає своє життя в послуху Господу з сердечною, доброю волею, ідуть слідами Учителя. І є багато таких, хто не відступає і не відступить з жодних міркувань, проте вони не живуть відповідно до критерію, який Господь позначив для них, і йдуть частково зі світом і частково з Господом. Вони обтяжені “клопотами цьогосвітніми й оманюю багатства”, тому втрачають найбільше благословення Господа в цьому житті, і в них більше проблем, аніж у тих, хто вірно живе відповідно до Угоди, бо Господь дає цьому класу стільки великих милостей, і багатства Його обітниць є

настільки гарними для них, що вони “радіють у горі”, як знов і знов повторюють Господь і апостол: “Радійте у скорботах, у випробуваннях і в усьому, що спіткає вас, бо ви розумієте, що все це достачає для вас у безмірнім багатстві слави вічної ваги”. Ті, хто не виконують свого посвячення цілковито, але стримуються певною мірою, втрачають цей Божий мир у [ЗНГ175] своїх серцях, не маючи його стільки ж, що й “Мала Черідка”. І хоча ця “Велика Громада” проходить, напевно, через випробування і труднощі не суворіші, ніж “Мала Черідка”, вона відчуває їх більше, бо не має миру і задоволення такою ж мірою.

Ця “Велика Громада”, як ви пам’ятаєте, згадується в 7-му розділі Об’явлення. Там також говориться про “Малу Черідку”, яка складається з 12 000 з кожного з дванадцяти племен. Бог почав з образного Ізраїлю, розділивши його на дванадцять племен, і обітниця були дані тим, хто був природним насінням Авраама. Та коли дійшло до жнив, і на них прийшли випробування від Господа, то тільки порівняно невелика кількість виявилася придатною для Царства. Величезна більшість була засліплена і відвернулася, а ті, хто виявилися гідними, становили лише невелике “плем’я”. Господь продовжує говорити про дванадцять племен, і про тих, кого Він вибирає в Євангельському віці, Він говорить як про тих, кого віднесено до одного з цих племен, тож, зрозуміло, немає жодної різниці, до якого племені ви належите. У Євангельському віці Бог заповнює ці дванадцять племен ізраїльтян, тому що буквальних ізраїльтян не вистачило для завершення наперед встановленого числа. Таким чином ми стаємо насінням Авраама, хоча за природою не є дітьми Авраама. Апостол у 3 розділі Послання до Галатів ясно вказує на це, кажучи, що Ісус є насінням Авраама у найвищому розумінні, “а коли ви Христові, то ви Авраамове насіння й за обітницею спадкоємці”.

З Божого погляду єдина Церква – це “Мала Черідка” (Його коштовності, предмет Його особливого піклування) і “Велика Громада” (ті, що “одіж свою вибілили в крові Агнця”). Ці два класи складають Церкву. “Велика Громада” не буде визнана гідною бути частиною Тіла Христа, тому що в них недостатньо Його Духа. Вони повинні пройти через велику скорботу і

вибілити свою одіж. Вони отримають пальмове віття перемоги, тоді як перші – вінці слави, честі та безсмертя. Існує велика різниця, і оскільки Бог запросив нас до всього цього, ми хочемо прийти до єдності з Ним і мати те, що Він хоче нам дати. Ступивши на цей шлях, посвятивши себе, будучи прийнятими Ним і зачатими Духом, ми хочемо сказати, ми говоримо: “Скинємо з себе всякий тягар і з терпінням проходьмо шлях перед нами, дивлячись на Ісуса, щоб ми стали гідними бути членами Його Тіла”. А інші тіла – виправдані й ті, хто приєднався до номінальних систем, не будучи навіть виправданими, – не є, строго кажучи, Церквою. Вони ніколи не посвячували себе Господу. Однак деякі з них прийшли до виправданого стану.

– Що вони собою являють?

– Нині вони складають те, що Писання називає “домом віри”. У своїй більшості це хороші люди, але вони не з Церкви, тому що Господь сказав: “Коли хоче хто йти вслід за Мною [бути Моїм учнем], хай зречеться самого себе, і хай візьме свого хреста, та й іде вслід за Мною”. Пам’ятайте, Він також пояснив їм, що вони повинні сісти і порахувати витрати, не поспішати і не робити того, про що нічого не знають. Подумайте над цим питанням, вивчіть його, робіть усе з розумом, робіть це для Бога, а потім, посвятившись, живіть цим, що б не трапилось, від самого початку розуміючи, що тих, хто буде ходити з Ісусом, буде небагато, порівняно небагато – лише “Мала Черідка”.

Ми бачимо, що згаданий клас – це ті, хто приєднався до номінальних церков, хто ніколи не увірував у Христа для виправдання. Вони приєдналися, щоб бути в хорошому товаристві. Вони навіть не належать до “дому віри” і не мають нічого спільного з цим.

Наш сьогоднішній текст показує, яким буде кінець усього цього. Коли ми говоримо “кінець”, ми говоримо не про кінець світу чи руйнування світу. Нічого подібного. Із закінченням нинішньої епохи зла починається нова епоха – “урядження виповнення часів”, “майбутній вік”, як називає його Павло. Ми не чекаємо знищення землі, а віримо Писанню, яке говорить, що “земля віковічно стоїть”. Ми покажемо, коли дійде черга до цього, що ми розуміємо під “вогнем”, який має поглинути землю. Це не буквальный вогонь і не фізична земля, а символічний вогонь, який

має знищити існуючий порядок речей; і на зга-рищі нинішнього порядку речей Бог започаткує нову епоху.

Тепер про інший бік питання. Деякі люди кажуть: “Послухайте, зараз усе відбувається так, як з часів мого батька, його батька і його діда. Чому б цьому не тривати так завжди?” Пророк передбачав, що дехто зробить саме таке зауваження, тому каже: “Хіба орач для сівби завжди тільки оре, крає скиби та скородить ниву? Хіба, зрівнявши її добре зверху, не сіє він чорнуху або не розсіває кмин, а потім не прокладає рядочками пшеницю?” (Хом.) тощо. Невже орач лише ходить за плугом туди й назад? Ні, зоравши поле, він сіє насіння. Але чи сіє він без кінця? Ні, він чекає врожаю. І це змушує згадати притчу нашого Господа з 13-го розділу Матвія. Був кінець Юдейського віку, час збору врожаю, і як тоді було накладення віків (кінець Юдейського віку й початок Євангельського), так і тепер. Ми перебуваємо в жнивах Євангельського віку і на початку Тисячолітнього віку. Наприкінці Юдейського віку Господь проводив особливу працю серед юдеїв. До цього Він прийняв їх, дав їм Закон, а потім протягом 1845 років посилав пророків одного за одним до виноградника, щоб шукати плоди, доки наприкінці віку Господар виноградника не сказав: “Пошлю Сина Свого”. Так було наприкінці Віку. Жнива були зібрані, і Вік закінчився.

У притчі Господь, говорячи про Євангельський вік і про працю до виконання, сказав, що Син Людський був присутній у світі й сіяв добре насіння (Свої вчення); також Його апостоли сіяли добре насіння. І коли вони спали, прийшов ворог і посіяв кукіль. Після того, як учні заснули, у противника з’явився добрий шанс, і він ним скористався. Ми знаємо, що приблизно в той час настали так звані “темні віки”, і вчення всієї християнської Церкви були так чи інакше зіпсовані. Через деякий час настав світліший час, [3НГ176] рух Реформації; і ми славимо Бога за те краще і світліше, що приходить до нас зараз. Але, повертаючись до притчі, ми бачимо, що пшениця і кукіль росли разом. Коли слуги поставили запитання: “Чи не хочеш, щоб пішли ми і його повиполювали [кукіль]?” – Він відповів їм: “Залишіть, хай разом обоє ростуть аж до жнив”; “жнива – кінець віку”.

Тепер ми віримо, дорогі друзі, що ми перебуваємо в жнивах цього віку, і ми також віримо, що як юдеї пройшли через великий час випробування і перевірки, так і в цьому Євангельському віці ми зараз перебуваємо в часі випробування, і відбувається велике просіювання серед тих, хто називає себе Господнім народом. Остаточо встоїть тільки пшениця, а всі інші впадуть. Господь, якщо пам’ятає, говорив про випробування, які прийдуть у наші дні, кажучи, що вони “зведуть, коли б можна, і вибраних”. Якщо йдеться про “вибраних”, то Бог дасть їм благодать і знання, щоб “лукавий їх не торкався”, і він не зможе їх здолати. Що стосується всіх інших, то ми сподіваємося, що на них чекає падіння. Що я маю на увазі під “падінням”? Наприкінці цього віку вся Церква буде укомплектована і прийнята Господом – насамперед апостоли і всі вірні минулого, які заснули смертю. Вони вийдуть разом з усіма вірними наших днів, і це, каже апостол, буде Перше Воскресіння.

Коли всі ці вірні будуть прийняті в Тіло, і все Тіло буде прославлене разом з Головою, тоді, читаємо, “належить Йому [Христу] царювати, аж доки Він не покладе всіх Своїх ворогів під ногами Своїми”. Результатом цього царювання буде приведення всіх у світі до пізнання Господа і надання кожній людині змоги прийняти Божі благословення та милості, поширені в той час. “Але, – скаже хтось, – звідки ти знаєш, що тоді вони будуть готові прийняти його більше, ніж зараз?” Думаю, що будуть, бо Бог обіцяє, що противник – той, хто протистоїть Правді й засліплює розуми світу – у той час буде “зв’язаний на тисячу років,.. щоб народи не зводив уже”. Нині ті, хто йде шляхом Учителя, бачать, що це – “вужька дорога” через гоніння, випробування і труднощі, і Бог допускає, щоб це була “вужька дорога” саме з тієї причини, щоб Він міг знайти “Малу Черідку”, щоб вона, ідучи цією дорогою, могла бути випробувана, відшліфована, пристосована і підготовлена до співпадкоємства з Господом у Царстві.

У Тисячолітньому дні, коли Христос буде Царем над усією землею, праведність буде кінцем Закону, і ті, хто підкорятиметься Закону, отримають, замість переслідувань, благословення.

– Справді, – скаже хтось, – я часто замислювався, чому ті, хто вірно ходить зараз, не захищені від випробувань і труднощів?

– А як було з нашим Учителем? Хіба Його не переслідували і не ненавиділи аж до того, щоб позбавити життя? Проте апостол каже: “А тепер... знаю, що вчинили ви це з невідомості, як і ваші начальники”. І ми віримо, що юдеї розіп’яли Христа з невідомості, тому що Петро каже, що якби вони знали, що Він – Господь слави, то не позбавили б Його життя. І так з усіма членами Тіла Христа: на нас тиснуть ті самі негативні впливи, на нас дозволені гоніння (які є справою противника), випробування і труднощі. Але наскільки ми прагнемо йти “вузькою дорогою”, настільки виявляємо, що ми мусимо вести добрий бій.

– І тому ви кажете, що в Тисячолітньому віці не буде вузької дороги?

– Так, не буде, тому що там не буде противника, який би перегороджував шлях і робив його вузьким. У тому віці Ізраїль як народ буде піднятий і відновлений у Божій прихильності.

– Але це схоже на те, що Бог був небайдужий до юдеїв.

– Бог дав певні обітниці деяким батькам Ізраїлю, і Його прихильність до них проявиться природним чином. Наприклад: ізраїльтяни виглядали земне Царство протягом багатьох століть. Вони не сподівалися, що потраплять на небеса. Про те, що вони очікували на земне Царство, свідчать слова апостолів, коли вони запитали Учителя, чи не має Він наміру відновити Царство в Його першому приході. Він відповів, що їм (на той час) не дано знати “час та добу, що Отець поклав у владі Своїй”, але не сказав, що Царство ніколи не прийде або що вони ніколи нічого не дізнаються про “час та добу”, а сказав, що “їм не дано знати [тепер]”. Ось у чому думка.

Коли Ізраїль побачить, що Боже Царство встановлене, він буде у правильному стані серця, щоб прийняти це Царство. Головним серед нього і першим, хто отримає Божі благословення, буде клас, про який ідеться в 11-му розділі Послання до Євреїв, – Стародавні Гідні, зокрема Авраам, Ісак, Яків, Єремія та Ісая. Вони не можуть належати до Євангельської Церкви.

– Чому не можуть?

– Тому що вони не були покликані стати Церквою, так само як Він не покликав мільйони інших.

– Але хіба апостол не каже, що “усі вони повмирали за вірою?”

– Так, але він також каже, що вони померли, не отримавши того, що їм було обіцяно.

– А чому вони не отримали?

– Тому що не могли отримати цього, поки не буде укомплектована і прославлена Церква, як каже апостол. У зв’язку з цим зверніть, будь ласка, увагу на те, що жодна небесна обітниця не була дана до приходу Христа. Авраам отримав земну обітницю: “Бо всю цю землю, яку бачиш, Я її дам навіки тобі...”; і всі обітниці, дані юдеям, були земного роду. Зверніть увагу на слова нашого Господа про Івана Христителя, які переконливо доводять, що ніхто зі Стародавніх Гідних не матиме участі в Небесному Царстві: “Поправді кажу вам: Між народженими від жінок не було більшого над Івана Христителя [доволі піднесене свідоцтво, чи не так?], та найменший у Царстві Небеснім той більший від нього”.

– Що це означає?

– Це означає, що Іван не потрапив у Царство. Це означає, що Царство належить класу, який Бог вибирає в цьому Євангельському віці, і це показує послідовність Божого плану, згідно з яким Христос має бути предтечею, вождем, провідником Свого народу. Тому Авраам не міг бути в цьому небесному Царстві, бо помер задовго до приходу нашого Господа. Проте всі ці Стародавні Гідні – Іван Христитель, Авраам, Ісак, Яків, Єремія, Ісая, – мали обітницю, і Господь згадує про неї, кажучи: “Побачите ви Авраама, та Ісака, та Якова, та пророків усіх в Царстві”.

– Чи побачать вони Господа і прославлену Церкву?

– Ні.

– Чому?

– Тому що “Бога не бачив ніколи ніхто”.

– Чому?

– Тому що Бог – духовна істота, “живе в неприступному світлі, Якого не бачив ніхто із людей, ані бачити не може”. Якби [3HG177] хто-небудь із людей побачив Бога, це було б на шкоду йому. Наш Господь Ісус тепер є “образом істоти Його”, високо піднесеним до Божественної природи. І якщо це правда, дорогі друзі, то

світ не зможе побачити нашого Господа Ісуса в Його прославленому стані, так само як люди не могли б побачити Отця в Його славі.

– А як щодо Церкви?

– “Будемо схожі на Нього” (Гиж.). Ніхто не може бачити Церкву. Ми не знаємо, якими ми будемо, як про це говориться в Писанні: “Ще не відкрилося, якими будемо. Знаємо лише, що коли відкриється, будемо схожі на Нього, тому що побачимо Його, який Він є” (Гиж.). Але ми не знаємо, що таке духовна істота, тому що ніколи не бачили її. Найкраще уявлення про те, до чого подібна духовна істота, дає нам висловлювання апостола Павла про те, що він бачив, коли був вражений на шляху до Дамаска. Він каже, що це було “світло із неба, ясніше від світлості сонця” опівдні.

– І що ж він бачив?

– Я відповідаю: він просто вловив слабкий проблиск Господа, і так він говорить. І ви пам’ятаєте, що Іван Об’явитель, розповідаючи про Господа Ісуса у славі, каже: “І коли я побачив Його, то до ніг Йому впав, немов мертвий”. Хоча світ не побачить Христа в Його славі, йому й не потрібно буде бачити Його, так само як нам зараз не потрібно бачити Отця. Ми знаємо силу Отця, Його любов і характер, що дає нам змогу знати Його найкращим чином, яким ми тільки можемо знати Його. Той, хто бачить досконалу людину, бачить найкращу ілюстрацію Всемогутнього Бога, яку тільки може побачити людина.

– Чому?

– Тому що людина, досконала людина, була створена за Божою подобою. Світ у майбутньому віці бачитиме Христа не більше, ніж зараз бачить сатану. Тим не менш, протягом усього цього віку сатана діяв. І коли Христос, як духовна істота, сяде на Свій престол у наступному віці, це буде невимовно величним!

– Які благословення отримає світ?

– Нехай на це запитання відповідь Писання: “Замість батьків Твоїх будуть сини Твої”.

– Хто вважався батьками?

– Авраам, Ісак та Яків. Замість того, щоб дивитися в минуле і говорити про них як про батьків, про них говоритимуть як про дітей, а Він буде Подателем життя. “І кликнуть ім’я Йому: ...Отець вічності, Князь миру”. Авраам отримає життя від Христа, великого Подателя

життя. І так зі всіма “батьками” Ізраїлю. Як досконалі люди, вони будуть найкращими представниками Христа і Церкви, яких тільки може побачити буквально людина, бо кожна досконала людина, будучи Божим образом, буде представником Божого характеру. Так люди побачать, який Бог, і пізнають Його. Наш Господь при першому приході сказав: “Хто бачив Мене, той бачив Отця”. Не те, щоб Отець був у Ньому, але характер Отця був досконало представлений у Сині, і той, хто бачив Його, мав найкраще уявлення про Отця.

– А хто буде наставниками світу?

– “Князі”, які наставлятимуть людей і допомагатимуть їм.

– Чи будуть вони володіти всією повнотою влади?

– Ні, верховна влада належатиме Церкві. Вона видаватиме закони, діючи через цих Стародавніх Гідних як людських представників. Церква має бути небесним Єрусалимом, а решта будуть земним Єрусалимом. З духовної столиці вийде закон і загальні інструкції, а земна столиця передаватиме вказівки, отримані від духовної столиці та першоджерела. У результаті все людство пізнає Його. Господь свідчить, що Він пропонує дати кожному члену людського роду повну можливість для життя. Хіба це забагато? Чому б їм не мати нагоди прийти до пізнання Бога?

– Є нагода, – скажете ви, – але тільки в даний час.

– Але чи говорить так Писання? Єдине місце Писання, яке, здається, близьке до цього, і єдине, яке коли-небудь використовувалося для доказу цієї теорії, це: “А коли деревина на південь впаде чи на північ, залишиться на місці, куди деревина впаде”. Але суть Божого твердження в тому, що всі зійшли в смерть і там залишаються, не ставши ні кращими, ні гіршими. Свого часу Господь покличе їх, і з ними станеться те саме, що з Лазарем. Господь не сказав йому: “Лазарю, ти ж побував на небесах, чи не так?” Або: “Лазарю, ти був у чистилищі чи в пеклі з демонами?” Ані слова про це. А може Лазар був на небесах або в пеклі, а Господь про це не знав?

Як ви думаєте, чи так було? Давайте подивимося, що говорить Слово з цього приводу: “Не дивуйтесь цьому, бо надходить година, коли всі, хто в гробах, Його голос почують і повиходять”.

Давайте не будемо нічого додавати до Божого Слова і не будемо обманливо поводитись із ним, але прийнемо так, як говорить Бог. А Він каже, що весь світ занурився в смерть, і що свого часу люди вийдуть звідти. Якщо ми перебуваємо в правильному стані серця, то скажемо: “Говори, Господи, бо раб Твій слухає Тебе”, і тоді почуємо Його слова: “Не дивуйтесь цьому, бо надходить година, коли всі, хто в гробах, Його голос почують і повиходять”. Я досить щирий, щоб вірити цьому. Коли Він каже, що всі вони в гробах, я знаю, що вони мають бути там; і коли Він каже, що вони вийдуть звідти, я вірю, що так воно і буде.

Він каже, що один клас, “ті, що чинили добро”, вийдуть на воскресіння життя. Вони зміняться “раптом, як оком змигнути”. Це – Церква. Ще один клас “тих, хто чинив добро” – Стародавні Гідні, згадані в 11-му розділі Послання до Євреїв як ті, що “одержали засвідчення вірою”. Вони ще не прийняли свою обітницю, тому що насамперед має бути прославлена Церква.

– А що це означає, коли говориться, що вони “чинили добро”?

– Це означає, що вони були угодні Богові.

– Чи робили Стародавні Гідні добро?

– Так.

– Чи були вони досконалі?

– Ні. Але вони “чинили добро” і вийдуть на воскресіння життя.

– А хто “чинив добро” у цьому Євангельському віці? Чи отримає Боже схвалення клас лицемірів, який долучився до різних номінальних систем, який не отримав виправдання?

– Ні.

– А виправдані “чинили добро”?

– Ні, вони взяли “Божу благодать, що спасає всіх людей”, але не скористалися нею. Вони взяли її “намарно”, як каже апостол, бо не пішли далі і не вчинили посвячення. Вони не з тих, хто “чинив добро”.

– Чи будуть вони у воскресінні життя?

– Ні, звісно, ні. Тільки ті, хто “чинив добро” – ті, хто пішов далі, вчинив посвячення і виконав його, – можуть бути схвалені для воскресіння життя. А тепер подумайте, що це означає для більшості ваших друзів, знайомих і вашої сім’ї. Тільки подумайте, куди це їх визначає. Вони не були святими, чи не так? Вони не вчинили посвячення Господу.

– Ні. І що з ними?

– Усе не так погано, як ідеться в нашому загальному перекладі. Він спотворює думку Господа, коли каже: “А ті, хто чинив зло, у воскресіння осудження” (Дерк.). Слово, перекладене як “осудження”, у п’яти інших місцях того ж розділу перекладено як “суд”, і його слід так перекладати тут. “Ті, що чинили зло, – на воскресіння через суд”. Бачите, зовсім інша справа.

– А хто “чинив зло”?

– Ті, хто не чинив добра. Або ви належите до одного класу, або до іншого. Насправді більшість – це ті, хто не “чинив добро”.

– І як же вони?

– “Вони повиходять”, дякувати Богу!

– За що дякувати Богові? Звідки ви знаєте, що це не буде їм на шкоду?

– Я впевнений, що навіть якби Бог не зміг зробити нам нічого доброго, Він точно не заподіяв би нам шкоди. “Добра людина робить добрі справи”, і добрий Бог буде робити добрі справи.

– А що означає “воскресіння через суд”?

– Воскресіння означає підняття.

– Як? Вірою?

– Ні. Підняття насправді.

– Як насправді?

– Шляхом виправлення.

– Чи говорить про це Писання?

– Так, подивіться слова апостола Петра в 3-му розділі Дій Апостолів, вірші 19 і 21, де він говорить про “часи відновлення”.

– Що це означає?

– Це часи виправлення, повернення їх назад до всього того, що було втрачено в Адамі. Деякі християни уявляють собі, що каміння і гори мають бути відновлені. Гаразд, якщо Богу належить подбати про їхнє відновлення, то наскільки це правильніше по відношенню до творінь, створених за Його образом? “Ось дні наступають, говорить Господь, і складу Я... Новий Заповіт” тощо. Але як? Чи порушить Він Свій Закон або нахилить його, щоб бути милостивим до грішників? Ні, Божий Закон устоїть з непохитністю. Отець ніколи не дивитиметься на гріх з поблажливістю, але передбачив, що в Тисячолітньому віці, у тому Дні, Христос, Цар над усією землею, роздаватиме милості й благословення та підніматиме бідний занепалий рід, подібно до того, як сьогодні ми чуємо, як

люди кажуть, що суспільство потребує великого підйому. Справді, це так, але воно потребує більшого підйому, ніж ми з вами здатні йому дати. Воно потребує підйому, який може дати і дасть йому прославлений Христос.

Це буде час підйому, і на це передбачена тисяча років, і кожен, хто почує Його голос, отримає благословення. “Бо Мойсей [який був образом Христа] провіщав: Господь Бог вам Пророка підійме від ваших братів, як мене; у всім Його слухайтеся, про що тільки Він вам говоритиме! І станеться [того Дня], що кожна душа, яка не послухала б того Пророка, знищена буде з народу”. Ми з вами знаємо, хто цей великий пророк: Христос (Голова) і Церква (Тіло). Голова був піднесений до слави 1800 років тому, а Церква, Його Тіло, весь цей час перебувала в процесі обрання. Згодом Тіло прикладеться до Голови у славі, і все Тіло буде підняте. І коли цей великий позаобразний Мойсей буде в силі, “кожна душа, яка не послухала б того Пророка, знищена буде з народу”. Людям доведеться або коритися, або померти Другою Смертю. Настає час, коли не буде більше ні плачу, ні зітхання, ні смерті. Господь створить нове небо і нову землю. Так, теперішній світ, або порядок речей, головою якого є сатана, має зникнути у великому часі утиску, наприкінці якого буде запроваджена нова епоха. У зв'язку з цим ми повинні очікувати великого “падіння”. Воно називається “падінням Вавилону”. Ми знаходимо запис про це у 18-му розділі Об'явлення.

– Про що там говориться?

– Там сказано: “Вийдіть із нього, люди Мої”.

– Вийти звідки?

– Вийти з Вавилону. Уся ця номінальна система іменується Вавилоном, тому що “Вавилон” означає “сум'яття”. Ми з вами знаємо, що весь християнський світ перебуває в сум'ятті, але пророк Ісаїа каже, що “навіть чутки про нього будуть викликати жах” (Гиж.). Коли ви зрозумієте вчення Господа, ви побачите дещо з Плану Віків і того, де перебуває справжня Церква, про становище виправданих і лицемірів: “Надто коротким буде ліжка, щоб простягнутися; надто вузькою ковдра, щоб загорнутися в неї” (Гиж.). Поки ми – немовлята, ми можемо лежати на різних ліжках, пресвітеріанському, методистському тощо, і навіть коли ми трохи підростемо, ми все ще можемо залишатися в цих

“ліжках”. Але коли ми приходимо до розуміння доктрини (“чутки”) і виростаємо на “чоловіків”, тоді ліжка стають занадто короткими, а ковдри (віровчення) – занадто вузькими, і ми бачимо, що, якщо ми хочемо відпочити, нам доведеться забратися з цього ліжка.

Піднімаймо наші голови і радіймо, знаючи, що ми перебуваємо в часі жнив, і не говоримо:

– Не пускай серп, Господи!

– Чому?

– Ну, це викличе великий заколот, Господи.

– Хіба ви не хочете зібрати врожай?

– Хочемо.

– Хіба не потрібно, перш ніж зерно буде зібране в житницю, спочатку його зібрати й обмолотити?

– Так.

– Навіщо тоді жахатися? Хіба ви не впевнені, що Я можу зробити вас переможцями і навіть більше, ніж переможцями, і Я зроблю для вас більше, ніж сказав?

– Так.

– Добре, тоді “вийдіть із нього, люди Мої, щоб не сталися ви спільниками гріхів його, і щоб не потрапили в карання його”.

– Чи насуваються якісь великі лиха і скорботи на Вавилон?

– Так.

– Чи пов'язано це з якимись гріхами?

– Так. Одним із найбільших гріхів сьогодні є богохульство. Я не маю на увазі, що вони богохульствують навмисно, але, навмисно чи ні, це все одно богохульство.

– А як хулиться Боже ім'я?

– Коли говориться про великого Всемогутнього Бога те, що вони не хотіли б, щоб хтось говорив про них. Сказати, що Бог має намір усю вічність мучити будь-яке зі Своїх створінь, означає хулити Його характер і говорити про Його досконалість так, як ми б не хотіли, щоб хтось говорив про нашу недосконалість. Отже, поки ви пов'язані з тими, хто вчить про вічні муки, ви хулите Бога. Ми не хочемо нікого представляти в хибному світлі і, перш за все, не хочемо представляти в хибному світлі Господа. Для нас безчесно залишатися в такому стані. Правильно буде “вийти”.

– Які лиха приходять на Вавилон?

– У всьому цивілізованому світі вчення про викуп поступово відходить у забуття. Люди

перестають вірити в нього. Ви спитаєте, що їх до цього змушує? Вони приймають іншу теорію. Вони стверджують, що людина взагалі ніколи не падала, а, замість того щоб падати, ставала дедалі кращою і кращою, і, якщо Бог дасть їй спокій, вона продовжить розвиватися, поки не

стане богом. Вони втрачають віру. Чи довіряємо ми дорогоцінній крові Христа? У зв'язку з цим згадаймо слова Господа: “Впаде тисяча з боку від тебе, і десять тисяч праворуч від тебе, до тебе ж не дійде”.

ЗНГ173

ВІДНОВЛЕННЯ НАМЕТУ ДАВИДА

*“А після цього Я повернуся і відбудую намет Давида занепалий; Я його руїну відбудую і знов його поставлю, щоб решта людей Господа шукала, і всі народи, на яких призване ім'я Моє, – каже Господь, що чинить це”
(Дії 15: 16, 17, Хом.).*

Апостол Яків виголосив слова з нашого тексту на загальноцерковній нараді в Єрусалимі. Предметом обговорення була діяльність Павла і Варнави у проповіді Євангелія поганам. Багато хто з братів вважав, що це серйозна помилка, порушення соціальних і релігійних звичаїв, встановлених Господом. Понад 1800 років природне насіння Авраама мало особливу милість Бога, і всі обітниці божественного Слова стосувалися тільки його, як сповістив пророк Амос: “Тільки вас Я пізнав [визнав] зо всіх родів землі” (Ам. 3: 2). Усі інші народи, як підкреслює апостол Павло, були залишені Господом без об'явлення, послання чи угоди, а відтак жили “не мавши надії й без Бога на світі” (Еф. 2: 12).

За цих умов не варто дивуватися тому, що юдеї почали відчувати релігійну винятковість і вірити, що хоча погани були такими ж створіннями і належали до одного спільного Адамового роду з ними, тим не менш, Господь зробив відмінності, і, відповідно, тільки роду Ізраїлю належать головні божественні милості. Апостол посилається на те ж саме, кажучи: “Отож, що має більшого юдей?”. Він відповідає: “Багато, на всякий спосіб, а насамперед, що їм довірені були Слова Божі” (Рим. 3: 2). Ми пам'ятаємо також настанову Господа Своїм учням під час Свого першого приходу: “На путь до поган не ходіть, і до самарянського міста не входьте, але йдіть радніш до овечок загинулих дому Ізраїлевого” (Мт. 10: 5, 6).

“ПЕРШЕ Ж ЮДЕСВІ”

За всіх цих обставин ми не можемо дивуватися тому, що рання Церква була стурбована

думкою про те, що Божа клятвена угода з їхнім народом, а також Його провіденційні стосунки з ними впродовж вісімнадцяти століть тепер, вочевидь, мали б бути відкинуті, начебто особлива надія Ізраїлю була даремною і стосувалася їх не більше, ніж інших. Тому розгляд цієї справи вважався дуже важливим, оскільки вона лежить у самій основі всякої віри в божественне Слово, і це не повинно розглядатися як доказ вузькості їхнього мислення, а скоріше як доказ вірності Господеві та Його плану, ревності до Правди, побоювання залишити старі стежки та, щонайменше, заперечити підґрунтя всіх їхніх надій.

Дещо схоже питання виникло за кілька років до цього, коли Петро, ведений видінням, відвідав Корнилія, першого наверненого поганина, проповідував йому і його сім'ї Євангеліє і охрестив їх як віруючих після того, як Господь засвідчив святим Духом, що вони прийнятні і є справді ізраїльтянами. У той час поведінка Петра зазнала критики, але його повне пояснення Господніх діянь задовольнило братів. На нинішній нараді Петро був одним із перших, хто виступив на підтримку Павла і Варнави та їхньої проповіді поганам.

Він нагадав нараді, що за деякий час до цього Господь вказав на руйнування серединної перегороди між юдеями та поганами стосовно милостей цього Євангельського віку та проілюстрував це на прикладі Корнилія та його сім'ї. Після цього Павлу та Варнаві було дозволено пояснити їхню поведінку та керівництво Господа, а також те, як Господнє благословення прийшло на поган, що повірили, та дивовижну працю благодаті, чудеса зцілення тощо, вчинені через покладення рук апостолів.

Потім апостол Яків, який, мабуть, був головою зібрання, встав і підтримав дії Павла та Варнави, звернувши увагу наради на пророцтво Амоса, яке є нашим текстом. Він вказав на попередній досвід Симона, прозваного Петром,

на те, як Господь уперше показав Свою милість до поган, насамперед до Корнилія та його сім'ї через нього, і вказав на божественний задум, згідно з яким не лише вірні юдеї, а й дехто з поган мав бути обраний, щоб становити особливий народ Господа. Рання Церква, всі юдеї за походженням, уже розуміла, що Бог оминає їхній народ загалом і бере з нього лише останок, “Малу Черідку” справді ізраїльтян. Апостол Яків тепер чіткіше уявляв [3HG271] собі божественний намір, а саме, що ця “Мала Черідка” має частково складатися з вірних поган, зачатих святим Духом, які, таким чином, стали духовними ізраїльтянами, справді ізраїльтянами.

“ЛЮД ДЛЯ ЙМЕННЯ СВОГО”

Святий Яків заявив, що Бог обирає з поган “люд для ймення Свого”. Це можна розуміти так, що як вірні ізраїльтяни були запрошені стати Нареченою Христа і, таким чином, взяти ім'я Нареченого, так і погани тепер повинні бути прийняті до тієї самої спільноти, щоб вони також могли поділити ім'я Христа, стати членами Нареченої, Дружини Агнця. Ми мусимо пам'ятати, що ця думка про те, що серед людей вибирається особливо обраний духовний клас, який стане Нареченою і співспадкоємцем із Христом у Його Царстві, була для юдеїв, як і для нас, несподіванкою. Вона справді була включена до старозавітних обітниць, але була настільки прихована, настільки скрита, що залишалася непоміченою, аж поки не була виведена на світло святим Духом після П'ятидесятниці.

Апостол Павло, як ми пам'ятаємо, говорить про це як про “таємницю Христову [секрет Божественного плану], вона за інших поколінь не була оголошена людським синам, як відкрилась тепер”, бо настав час для обрання цього особливого класу, класу Нареченої (Еф. 3: 3-6). Хоча факт, що стосується класу Нареченої, тримався в секреті впродовж Юдейського віку, і хоча він не дуже чітко розуміється більшістю християн навіть зараз, він був ясно викладений у пророцтвах, а також в образах. У них, наприклад, бачимо, як Авраам символізує Бога, Ісак – Господа нашого Ісуса Христа, а Ревека – Церкву, яка зв'язана з Богом лише тим, що стала Нареченою Христа, так само як Ревека була зв'язана з Авраамом через союз з Ісаком. Таким чином, як каже апостол: “А коли ви Христові, то ви Авраамове насіння й за обітницею спадкоємці” – “спадкоємці ж

Божі, а співспадкоємці Христові”, нашому Нареченому (Гал. 3: 29; Рим. 8: 17).

У божественному провидінні звичай дружини відмовлятися від свого власного імені та приймати ім'я свого чоловіка є широко розповсюдженим, і він був так спрямований провидінням, щоб ця річ могла бути образом, ілюстрацією того, як Церква втрачає свою власну індивідуальність та ім'я і приймає ті, що належать її чоловікові. Таким чином, у Писанні ім'я Христос, що означає “Помазаник”, хоча насамперед і дане нашому Господу Ісусу в Його власній особі, у вторинному значенні стосується всієї Церкви, Його Нареченої, Його Тіла. На це було також посилення в старозавітних пророцтвах. Воно говорить: “А це Його Ймення, яким Його кликати будуть: Господь праведність наша”, і ще: “І його будуть кликати так: Господь наша правда”.

ПРИХОВАНА ТАЄМНИЦЯ

Рання Церква поступово довідалася про цю таємницю класу Нареченої, який буде співспадкоємцем з Нареченим у Царстві, і вона також поступово довідалася, що до цього класу Нареченої Господь прийме поган з належним станом серця, щоб вони стали співспадкоємцями і членами того самого Тіла. Звернувши увагу наради на цю річ, апостол Яків продовжив, вказавши на те, що все це узгоджується з пророцтвами минулого, одне з яких він процитував, що після цього (у майбутньому, наприкінці віку, коли буде обрано клас Нареченої) настане час відновлення ізраїльського народу до божественної милості, після чого прийде загальна милість до всіх поган. Занепалий намет Давида відноситься до сім'ї Давида, яка за божественним задумом була царською сім'єю народу Ізраїлю. Останнім представником Давида на престолі був Седекія, і слід пам'ятати, що під час його повалення Господь сповістив: “Ти ж, безчесний, беззаконний князю Ізраїля, на якого прийшов день разом з кінцем твоєї безбожності!.. Здійми корону, скинь вінець! Це вже минулось!... Руїну, руїну, руїну зроблю з нього; і його не буде, покіль не прийде той, хто має на нього право й кому я віддам його” (Єз. 21: 25-27, Хом.).

Руїна тривала понад 600 років, поки не прийшов наш Господь Ісус. Учні запитали Його: “Чи не часу цього відбудуєш Ти, Господи, царство Ізраїлеві?”. “Чи не повинні ми тепер очікувати, що Ти, як спадкоємець, одразу ж займеш Свій

престол, візьмеш владу і відновиш панування Ізраїлю, яке цілковито проминуло за днів Седекії?” Відповідь нашого Господа полягала в тому, що не їм належить знати часи і пори, що Отець зберіг їх у Своїй владі і здійснить їх у свій час. Незабаром після цього учні отримали благословення П’ятидесятниці і під просвітницьким впливом святого Духа поступово отримували все більше і більше знань про божественний задум. Сама нарада, в якій брали участь апостоли в той час, була подальшим проявом божественного керівництва в цій справі, показуючи їм, що клас “таємниці” (Церква, Наречена Ісуса) повинен складатися з вибраних поган, а також вибраних юдеїв, і лише коли це станеться, буде встановлене Царство, а намет Давида, що занепав за часів Седекії, буде відбудований на кращій, святішій і міцнішій основі.

СПОТИКАННЯ ЗАСЛІПЛЕНОГО ІЗРАЇЛЮ

Апостол Павло наводить ті самі факти у своєму Посланні до Римлян. У дев’ятому й десятому розділах він вказує нам на те, що падіння Ізраїлю як народу відбулося через відкинення Ісуса, але їхня поведінка не була несподіванкою для Господа. Навпаки, Він провістив це через пророків. Апостол наводить кілька висловлювань пророків про те, що стіл божественних щедрот, благословень і обітниць Ізраїлю стане для них пасткою, сильцем та призведе до падіння через гордість і почуття самодостатності, які змусили їх відкинути великого Дарувальника життя – дорогу, правду і життя.

В одинадцятому розділі апостол, піднімаючи інший бік питання, запевняє Церкву, яка складається з поган та юдеїв, що народ Ізраїлю, хоча й засліплений щодо божественних милостей цього Євангельського віку, засліплений щодо “таємниці”, усе ще улюблений Господом заради батьків, і що цей народ, хоча й засліплений та відкинений, не знищений, і буде остаточно відновлений, “спасеться” від свого засліплення, що трапилося з ним як із народом через відкидання ним Месії. [3НГ272]

Таким чином, апостол Павло в цих висловлюваннях повністю згоден з апостолом Яковом у нашому тексті: намет Давида повинен бути побудований наново, юдеї як народ повинні знову повернутися до божественної милості після того, як буде завершено клас “таємниці”,

після того, як вибрані з юдеїв та вибрані з поган будуть зібрані у кількості, визначеній у божественному плані.

Зверніть увагу, як виразно апостол Павло викладає цю річ. Він каже: “Ожорсточення [засліплення] сталося в Ізраїлі частково, до часу, поки увійде повне число поганів” (Гиж.) – увійде до спільності й співпадкоємства з вірними ізраїльтянами як члени Нареченої Христа і співпадкоємці з Ним у Царстві, обіцяному насінню Авраама. Щоб не залишити сумнівів у цій справі, апостол уточнює: “Бо як і ви [погани] були колись неслухняні Богові, а тепер помилувані через їхній непослух, так і вони тепер спротивились для помилування вас, щоб і самі були помилувані. Бо замкнув Бог усіх у непослух, щоб помилувати всіх” (Рим. 11: 30-32).

Тут ясно сказано, що благословення, яке прийде до Ізраїлю, буде Божою милістю, проявленою через Церкву після того, як Церква буде завершена й прославлена. Жодної особливої милості, або божественної прихильності, або відкриття сліпих очей Ізраїлю, або навернення їх із засліплення, щоб вони глянули на Того, Кого вони прокололи, не слід очікувати до завершення й прославлення Церкви. Все, що вони зможуть мати в проміжному часі, буде настільки винятковим, що підтвердить це твердження Писання, яке справді було цілковито засвідчене історією минулих вісімнадцяти століть. Тому, хоча ми з радістю бачимо, що очі юдеїв якоюсь мірою відкриваються, ми не очікуємо, що це стане загальним і призведе до ясності зору до призначеного часу.

ЯК БУДЕ ВІДНОВЛЕНИЙ ПРЕСТОЛ ДАВИДА?

Твердження нашого тексту про відбудову дому Давида, лагодження його руїн тощо слід розуміти як образне. Звісно, не може йтися про буквальний дім Давида, про буквальні руїни його давнього палацу. Безсумнівно, це посилення має означати престол, царство Давида, руїни, в яких це царство перебувало впродовж століть, і відновлення цього царства. Повертаючись до Давида та його божественних повноважень як царя Ізраїлю, ми виявляємо, що, як і всі інші риси Юдейського віку, вони були образними, і тому, коли ми читаємо, що престол Давида був престолом Господнього царства, у нас виникає думка, що царство, встановлене за Давида, було

образним, як образним був народ, яким він керував, і що сам він був типом, образом великого царя, який має бути з дому й лінії Давида по плоті. Отже, ми бачимо, що утвердження Христа у владі Царства на початку Тисячолітнього віку буде відновленням Божого Царства, яким Давид керував у незначний і образний спосіб. Навіть в імені Давид ми бачимо значення, яке вказує нам на Христа, Нареченого і Наречену, Голову і Тіло.

Давид означає “Улюблений” і, звісно ж, прославлена Церква, Христос, Голова, і Його вірні послідовники Євангельського віку, Тіло, є улюбленими Господа, позаобразним Давидом. Як ми вже бачили минулі рази і як презентували в друкованому “Millennial Dawn”, це Царство Христа має бути винятково духовним, невидимим для людей, зміненим від плотських умов до духовних. Як заявив наш Господь фарисеям, Боже Царство буде посеред людей, але ніхто не скаже: ось тут! або ось там! бо Боже Царство не приходить зовні видимим чином, щоб люди упізнали його (Лк. 17: 20).

Однак буде і земна частина Царства, і ця частина буде видимою для людей. Тими, хто становитимуть цю земну частину Царства і будуть видимими представниками його перед людьми, будуть Стародавні Гідні з роду Авраама, про яких говорить апостол в Євреїв 11: 39, 40. Вони, як стверджує апостол, отримають частку в божественній обітниці, хоча й не кращу її частину, що була зарезервована для духовних ізраїльтян цього Євангельського віку: “Бо Бог передбачив щось краще про нас [аніж для них], щоб вони не без нас досконалість одержали”.

Воскресіння цих Стародавніх Гідних буде до досконалості людської природи, цілком відмінне від того воскресіння, яке повинен отримати переможний клас Євангельського віку, яке буде до божественної природи, невидимої для людства. Ці воскреслі досконалі древні, схвалені Богом, будуть земними представниками небесного і невидимого Христового Царства, і до них приходитиме світ за повчаннями, і через них божественний закон та послання справедливості й милосердя будуть передані всім племенам землі, як написано: “Бо вийде з Сіону [з класу Царства, прославленої Церкви] Закон, і слово Господнє [послання Господа, сповіщення] з Єрусалиму” (Іс. 2: 3).

ОБІТНИЦЯ, ПЕВНА ДЛЯ ОБОХ НАСІНЬ

Таким чином, земні плани Божого Царства будуть у руках юдеїв, і земні риси Угоди Авраама виконаються через членів природного насіння Авраама, і вони, як і духовне насіння, будуть використані Богом для благословення спершу юдеїв, природного насіння Авраама, а потім кожного народу, люду, племені та мови. Таким чином, апостол говорить, що Угода Авраама буде виконана як через природне, так і через духовне насіння (Рим. 4: 16).

Тут ми згадуємо пророчий вислів про нашого Господа: “Замість батьків Твоїх будуть сини Твої, їх по цілій землі Ти поставиш володарями” (Пс. 45: 17). Авраам, Ісак, Яків і святі пророки постійно згадувалися юдеями як “батьки”, а про нашого Господа сказано як про сина Авраама, а також як про сина Давида. Але ситуація зазнала великих змін. Той, Хто був сином Авраама, Давида і Марії, Своєю великою жертвою не тільки відкупив світ, а й став спадкоємцем великої Божої Угоди, скріпленої клятвою, і дарувальником життя для Адама і його роду. Той з людства, хто буде повернутий до життя, відновлений, [3HG273] воскресне до життя у Тисячолітньому віці, отримає це життя від Спасителя, дарувальника життя; а оскільки кожний дарувальник життя є батьком, з цього випливає, що Ісус буде дарувальником життя, батьком для всього світу людства, яке прийме Його милість, – без урахування “Малі Черідки” Євангельського віку, покликаної бути Його Нареченою, і тих, хто піде на Другу Смерть. Таким чином, ми бачимо, що Він буде батьком, дарувальником життя для Авраама, Ісака, Якова і всіх пророків. Замість того, щоб бути батьками Ісуса, вони стануть Його дітьми і впродовж Тисячолітнього віку будуть земними представниками духовного, невидимого Царства, його провідниками серед людей, “по цілій землі володарями”, виразниками прославленого Христа, Нареченого та Нареченої.

Ці князі з юдейського роду, згідно з пророцтвом, будуть наділені великою владою. Самі вони будуть досконалими людьми. Їхнє випробування на вічне життя пройдено успішно, а їхні воскреслі тіла будуть у кожному сенсі цього слова досконалими, як Адама напочатку, за Божим образом і подобою. Володіння людськими

властивостями в їхній досконалості поставить їх у всіх відношеннях вище за решту людства, і ця перевага буде визнана всім світом – спочатку юдеями, а потім поганями. Поява їх серед юдеїв відбудеться після того, як багато хто з вірного єврейського народу буде зібраний знову до своєї землі і перебуватиме посеред великого горя, ворогуючи зі своїми сусідами-поганями.

Обітниця полягає в тому, що в той час Господь виступить за них, як тоді, коли Він воював за них у день битви, у день Ісуса Навина. Прояв божественної милості буде настільки помітним, що створить нову еру в справах Ізраїлю; період відторгнення залишиться в минулому, період милості повністю почнеться, а серед перших речей, пов'язаних з цією милістю, буде відкриття очей їхнього розуміння, щоб вони могли побачити Того, Кого прокололи. Тоді, як каже пророк, Господь вишле на них дух молитви і благання, і відтоді благословення Нової Угоди стануть їхнім надбанням, а їхні гріхи і беззаконня Господь більше не згадає (Зах. 12: 10).

МИЛІСТЬ ДО ІЗРАЇЛЮ ВЖЕ ПОРУЧ

Про навернення покоління Ізраїлю, яке житиме тоді, від його теперішнього стану засліплення в Писанні образно сказано пророком як про воскресіння з мертвих. Про це говорить апостол: “То що їхнє прийняття, як не життя з мертвих?” (Рим. 11: 15). Це буде лише початком об'явлення світові великої доброти Бога та Його дивовижного плану спасіння, що поширить Його блага та можливості на кожного члена роду Адама. Послухайте різні пророцтва. Одне, наприклад, показує інші народи як свідків процвітання Ізраїлю при новій владі на відміну від сповнених анархії умов, що переважають у їхніх власних землях, і каже, що прийде бажання всіх народів. Воно показує народи як втомлені війною, зрадою, корупцією та анархією, які кажуть: “Ходіть та зберімося на гору Господню, до дому Бога Якового, і доріг Своїх Він нас навчить, і ми підемо стежками Його” (Іс. 2: 3).

Ця ж умова згадується в нашому тексті, де після розповіді про встановлення Давидового престолу йдеться про результат: “...Щоб решта людей Господа шукала, і всі народи, на яких призване ім'я Моє – каже Господь” (Хом.). Який це буде величний час! Вірші описують, що в Його день, тисячолітній день, день Христа праведники будуть цвісти, а ті, хто чинить зло,

будуть винищені. Ще вони кажуть, що пізнання Господа наповнить усю землю, як води покривають великі глибини. Також вони запевняють нас, що в той час не буде необхідності сповіщати про Господа або говорити братові й ближньому: “Пізнай Господа, пізнай Господа”, бо всі знатимуть Його, від малого до великого.

Уже видно ознаки розпускання фігового дерева Ізраїлю – не тільки в їхньому зростаючому інтересі до Ісуса, як відомого юдея, а й у їхній тузі за Палестиною, за їхнім давнім домом, про що свідчить їхній “сіоністський рух”. Але їхнє засліплення не зникне, і їхні надії на національну незалежність не здійсняться, доки “Мала Черідка” духовного Ізраїлю не буде завершена та прославлена, бо так каже натхненний запис (Рим. 11: 25, 33).

Вислів “на яких призване ім'я Моє” стає зрозумілим під час вивчення пророцтва, з якого воно цитується (Ам. 9: 11, 12) і перекладене таким чином: “...І всі ті народи, що в них кликалося Моє Ймення”. Віримо, що сенс цього виразу полягає в тому, що в той славний час Господь дасть благословення всім, хто щиро й усім серцем носитиме Його ім'я, хто бажатиме бути дітьми великого Дарувальника життя і хто, відповідно, почує Його голос і буде слухняний Йому. Усіх їх буде прийнято назад до згоди з Богом як членів сім'ї Христа, бо, за словами апостола, божественна мета полягає в тому, щоб остаточно зібрати під одним Головою все, що на небі й на землі. Цей Євангельський вік проводить об'єднання Нареченої та Нареченого, а Тисячолітній вік – розвиток дітей Христа на земному рівні існування.

Усі ці благословення, які ми щойно розглянули, були повністю об'єднані в коротко викладеній клятвеній Угоді: “І благословляться в... нащадках твоїх всі племена землі”. Ще одне твердження про Божу милість у цьому відношенні було зроблене Аврааму в словах: “Бо вчинив Я тебе батьком багатьох народів”. Авраам був образом Бога, і цей вираз має на увазі, що в кінцевому підсумку всі народи отримають славний привілей стати Божими синами. По-перше, духовне насіння: “А коли ви Христові, то ви Авраамове насіння”; по-друге, природне насіння Авраама, спочатку князі, а потім усі представники єврейського народу, які прийдуть до гармонії з Богом; по-третє, багато народів, усі народи, племена

й мови. Ті, хто пізнає свої славні можливості в Тисячолітньому віці, за бажання і слухняності, будуть також прийняті як насіння Авраама і як сини Бога через Христа. Не дивно, що апостол, побачивши такі великі речі Божого плану не тільки для спасіння Церкви цього Євангельського віку, а й у кінцевому підсумку для принесення

благословення кожному народові, племені та мові, вигукнув: “О глибино багатства, і премудрости, і знання Божого! Які невідомі присуди Його, і недосліджені дороги Його”, якщо тільки вони не явлені нам через Його Слово і Дух (Рим. 11: 33; 1 Кор. 2: 10).

ЗНГ270 (1904 р.)

БОГ У ДОМІ – ПОТРЕБА СВІТУ

*“А я та дім мій будемо служити Господеві”
(Ісуса Навина 24: 15).*

Не зрозумійте мене так, ніби я вчу, що світ має можливість отримати вічне життя або вічну смерть зараз. “Він [Бог] визначив день, коли хоче судити поправді весь світ”, дасть світу суд, випробування, перевірку. Цей великий день у майбутньому. Це день Христа, тривалістю тисяча років. Це буде славна нагода. Правильні вчинки і правильне мислення, або неправильні вчинки і неправильне мислення зараз матимуть велике значення для становища кожного чоловіка і кожної жінки в той час. Він або вона ввійде в той День благословень і можливостей або з вищою, або з нижчою позицією відповідно до того, наскільки мудро і сумлінно він або вона діяли в даний час.

Але ніщо з того, що може зробити світ, не може завадити великій Божій пропозиції, що повна можливість для вічного життя або вічної смерті буде надана кожному представнику роду, тому що Христос помер за нечестивців. Єдиний клас, для якого нинішнє життя означає вічне життя або смерть, – це Церква. Під Церквою я маю на увазі не відвідувачів церкви і не тих, хто сповідує на словах, а тих, хто вступив в угоду з Богом через Христа і став причасником святого Духа, скуштувавши доброго Божого Слова і сили прийдешнього віку. Якщо вони відпадуть, попереджає нас апостол, то їх неможливо буде відновити до покаяння. Для них не буде надії разом зі світом у День випробування світу, бо вони вже скористалися своєю часткою заслуги смерті Христа.

Тому, коли я говорю про Бога і дім, я не маю на увазі сім'ю, яка складається виключно зі святих, [ЗНГ486] які щоденно та щогодини слідує за своїм великим Відкупителем у самозреченні, у жертві, “вузькою дорогою”, яка веде до “слави, честі й безсмертя” та до сполуки

з Відкупителем у Його славному Царстві, яке має благословляти світ тисячу років.

На мій погляд, Біблія вчить, що у світі є багато людей вельми благочестивих, добрих, лагідних і справедливих, але вони не святі. Вони не віддали свої тіла на живу жертву Богові; отже, вони не є членами тієї виняткової “Малої Черідки”, якій Отцю сподобалося дати Царство у співспадкоємстві з її Господом, Відкупителем і Головою. Цей останній клас, очевидно, згадував наш Учитель, коли казав Своїм послідовникам: “Отак ваше світло нехай світить перед людьми, щоб вони бачили ваші добрі діла, та прославляли Отця вашого, що на небі” (Мт. 5: 16).

Жити праведно, спокійно і побожно в міру можливостей у нинішньому світі – це те, що кожен повинен робити, і не менше за те. Жити жертвним життям, класти життя за братів, за Правду, у служінні Господу – це інша річ, якої не вимагає справедливості і якої Біблія ніде не наказує людству. Воно вказується як привілей для тих, хто бажає цього, а слава, честь і безсмертя на духовному рівні є нагородою, що додається до цього запрошення, до Високого Поклику. Саме обрання цього особливого класу посвячених є особливою частиною Божественної програми в даний час.

ЗАЦІКАВЛЕНІСТЬ СВЯТИХ І ГРІШНИКІВ

Чітко визначивши, чого ми не збираємось навчати, дозвольте мені, тим не менш, заявити, що кожний розсудливий чоловік і жінка, святі вони чи ні, повинні відчувати глибоку зацікавленість у добробуті та моральному прогресі людської сім'ї, частиною якої вони є. Тож усі мають радіти кожному руху та починанню, спрямованому бодай на тимчасове просвітництво, благословення та піднесення людства. Численні благодійні інституції цивілізованого світу підтверджують цю загальну думку. Мій єдиний конфлікт із цими гуманітарними зусиллями

полягає в тому, що вони не підходять до справи покращення людства з тієї точки зору, яку я вважаю правильною. Майже всі ці зусилля, більш-менш чітко виражені, супроводжуються пропозиціями, що безчестять Бога і противляться любові, і є якоюсь альтернативою мукам, чи то чистилищним, чи вічним. Це велике лихо, яке заподіяло і продовжує заподіювати незліченну шкоду, змушуючи інтелігентні розуми протистояти істинному Богові й Біблії, яка є об'явленням Його Мудрості, Справедливості, Любові та Сили.

Біблія відкрито говорить нам, що багато рис Божественного Плану зараз сховані в таємниці, але остання книга Біблії, яка пророко змальовує майбутнє, запевняє нас, що в Божий час “довершиться Божа таємниця, як Він благовістив був Своїм рабам пророкам” (Об. 10: 7). Та сама книга запевняє нас, що в Божий час, коли таємницю буде розкрито, “народи всі прийдуть та вклоняться перед Тобою, бо з'явилися суди Твої” (Об. 15: 4). Ми зараз живемо в час, коли ця “таємниця” закінчується, і праведні Божі діла, з погляду Писання, можна чітко бачити.

Але ці об'явлення призначені не для світу в цілому, а тільки для “вибраних”, “освячених у Христі Ісусі”. “Вам дано пізнати таємниці”, для сторонніх же вони сказані в притчах і неясних висловлюваннях (Мт. 13: 11-13). Але тільки після того, як вибрані будуть прославлені і Месіанське Царство буде встановлено, “таємниця” стане повністю відома світові, і кожне коліно схилиться, і кожен язик визнає. Отже, тільки ті, хто має скрушене серце, можуть зараз бачити, розуміти справжній характер Бога, Його справжні цілі стосовно людини тощо. Так наш Господь каже: “Життя ж вічне це те, щоб пізнали Тебе, єдиного Бога правдивого, та Ісуса Христа, що послав Ти Його” (Ів. 17: 3).

У більш темні часи, ніж наші, теорія “сумніватися – означає отримати осуд” мала таку владу над багатьма, що вони не наважувалися використовувати свій розум. Тому в багатьох домівках зберігалось певне благоговіння перед Богом, яке, однак, не могло бути так високо оцінено Творцем і не мало такого глибокого впливу на створіння, як віра, спонукувана любов'ю та розумним оцінюванням Божественного характеру, що ґрунтується на розумінні Божественного Плану Віків.

ПОВІНЬ НЕВІР'Я

У наш час кайдани невігластва й забобонів руйнуються. Чоловіки, жінки й діти починають думати самостійно. Вони більше не вірять у чарівні казки минулих днів; страшні примари й кошмари середньовіччя про чистилище й вічні муки викликають у всіх сумніви, а в основній масі – цілковиту невіру. Що в них тепер є, щоб прив'язати їх до Всевишнього, адже вони ніколи не були навчені любові до Бога, до довжини і ширини, висоти і глибини, що перевершують усяке людське розуміння? Велика потреба світу – пізнати Бога таким, яким Він є насправді: Батько, Друг, Бог Любові! І щоб пізнати Його таким, людям потрібно пояснити, наскільки серйозно вони помилялися в минулому щодо пекла та чистилища.

Як вони могли любити і поклонятися Богові несправедливості та ненависті, Який поступається їм самим, Який знав, передбачив і приготував їхні муки ще до їхнього народження? Вони повинні побачити, що ці речі, яких навчали віровчення темних віків, цілковито суперечать Біблії, інакше вони ніколи не повернуться до Біблії і не зможуть побачити її вчення в їхньому істинному світлі. Вони повинні бути навчені того, що гріх і смерть, печаль і скорбота навколо нас – це розплата, це покарання за непослух батька Адама. Вони повинні дізнатися, що Бог пропонує благословення і піднесення, яке буде таким же всевітнім, як і прокляття. Вони повинні дізнатися, що підстава для цієї праці була закладена смертю Ісуса, Справедливого за несправедливих. Вони повинні дізнатися, що Бог зараз обирає клас святих, щоб він був разом з Відкупителем у праці з підняття і благословення Адама та його роду; і що кожен нестиме відповідальність та отримуватиме різки пропорційно до своїх знань та навмисного непослуху; і що ті, хто наполегливо бунтуватиме, будуть знищені немов “звірина нерозумна” у Другій Смерті. [3HG487]

Я ВТРАТИЛА СВОГО БОГА

Не так давно в розмові зі мною одна молода жінка з великою тривогою сказала: “Боюся, що я втратила свого Бога”. Будучи дитиною релігійних батьків, вона мала корисний вплив у своєму домі, але в школі вона зіткнулася із загальним духом скептицизму, який, замість того, щоб відкидати Біблію, як це робили Інгерсолл,

Пейн і Вольтер, просто посміхався при будь-якій згадці про Божественне об'явлення, віру в Бога і повагу до Його волі. Ми віримо, що ці вчителі так само чесні, як Інгерсолл, Пейн і Вольтер; ми не можемо заперечувати, що вони мають таке саме право на свою невіру, як і ми на свою віру. Однак ми можемо з усією щирістю сказати, що дуже шкода, що вчені мужі християнства майже всі невіруючі в тому сенсі, що не вірять у Біблію як Божественне об'явлення. Багато хто з них навіть заперечує існування особистісного Бога і приписує все великому Ніщо, яке вони називають Природою-богом.

Чи перед лицем такого факту варто дивуватися, що ці вчення поширюються в університетах, коледжах і богословських семінаріях, у середніх школах і навіть, певною мірою, у початкових школах, так що підростаюче покоління втрачає свого Бога? Якщо навіть можна стверджувати, що погане краще втратити, ніж зберегти, ми повинні не погодитися з їхньою поведінкою. Ми зобов'язані стверджувати, що неправильне уявлення про Бога може бути знищене тільки прищепленням у серці та розумі істинного Бога, Чий славні прикмети Справедливості, Мудрості, Любові та Сили займають місце злісних хибних уявлень темних віків.

ПРОБУДЖЕНА БАТЬКІВСЬКА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Батькам давно час усвідомити справжній стан речей, але вже майже пізно. Насіння невір'я, вже посіяне в розумах підростаючого покоління, постійно поливається і росте. Усі, хто любить свої сім'ї, усі, хто любить людство загалом, мають прокинутися до усвідомлення факту, що світ, який втратив Бога, має бути нещасним світом. Філософія Платона може деякий час служити цілям небагатьох, але, звичайно, не може служити масам нашого людського роду. Безбожний світ незабаром означатиме незадоволений світ, нещасний світ і, врешті-решт, світ анархії та чвар. Саме до цього веде наша всесвітня освіта. Небагато представників нашого роду можуть протистояти освіті, яка не визнає ні Бога, ні Його об'явлення, ні відповідальності перед Ним, ні надії на майбутнє життя, яке залежатиме від поведінки сьогодні.

БОГ У ДОМІ

Ми не закликаємо до плаксивих або пихатих слів. Ми закликаємо до того, щоб у кожному домі Бог був визнаний у міру тих можливостей

і впливу, якими ми користуємося. На батьках лежить особлива відповідальність. Кожен батько, як глава сім'ї, повинен визнавати Всемогутнього Творця і представляти Його перед своєю сім'єю – “Бог передусім!” Нам немає потреби переконувати Божий посвячений народ користуватися привілеєм молитви і блаженным впливом, який через молитву приходить до молодших членів сім'ї. Це один зі способів, щоб був “Бог передусім”. “Пізнавай ти Його на всіх дорогах своїх”, або, як сказав Ісус Навин: “А я та дім мій будемо служити Господеві”.

Давайте тепер увійдемо у ваш дім і оцінимо речі згідно із Золотим Правилком. Чоловіки, як ви ставитеся до своїх дружин? Дружини, як ви ставитеся до своїх чоловіків? Чи можете ви застосувати Золоте Правилко до своїх слів, до своєї поведінки, до своїх вимог один до одного? А може ви чините безчесно, егоїстично, використовуючи один одного до такої міри, що інший уже не може стерпіти цього? Чи поводитесь ви зі своїми дітьми відповідно до Золотого Правилка? Чи є ви ідеальними батьками, згідно з вашим власним передовим критерієм того, яким має бути обов'язок батьків по відношенню до своїх дітей? Чи пам'ятаєте ви, що на вас лежить відповідальність за їхнє виховання, відповідальність, наскільки дозволяють обставини, за їхнє оточення, щастя, освіту і загальну підготовку до корисного життя? А може ви байдужі до їхніх інтересів, нехтуєте своїми обов'язками? Чи визнаєте ви, що у ваших дітей є певні права, які збільшуються у міру наближення до повноліття, або ж ви забуваєте про це, вважаючи за краще тримати дітей під обмеженнями дитинства, озлоблюючи їхню вдачу і роблячи їх нещасними, доки вони не обуряться несправедливістю, а відтак не станеться сімейна сварка?

Чи дбаєте ви, будучи дітьми, про своїх батьків, їхнє благополуччя, їхні бажання, їхнє щастя, як ви хотіли б, щоб ваші діти дбали про вас? Чи пам'ятаєте ви години й тижні втоми, хвороби й праці, яких коштувало їм ваше дитинство, і чи прагнете ви відплатити за цю доброту й зробити їхні останні дні найщасливішими в їхньому житті? Чи дотримуєтеся ви Золотого Правилка стосовно своїх батьків? Як йдуть справи у ваших стосунках із братами і сестрами в сім'ї? Коли вони беруть без дозволу ваші речі, ви у відповідь берете без дозволу їхні речі і тим самим підтримуєте в сім'ї постійні тертя і

дух невдоволення? Або ж ви дотримуетесь Золотого Правила справедливості і не чините зі своїми братами і сестрами або їхніми речами так, як ви не хотіли б, щоб вони чинили з вами або вашими речами?

ЛЮБОВ НЕ РОБИТЬ ЗЛА

Увесь народ Господа повинен любити Його і братів, і навіть своїх ворогів. Однак давайте зараз зупинимося на любові і просто розглянемо, що має на увазі проста справедливість Золотого Правила в нашій поведінці? Як наше повсякденне життя узгоджується із Золотим Правилком абсолютної справедливості, повністю минаючи любов? Якщо ви роботодавець, чи ставитеся ви до свого працівника відповідно до цього правила і чи робите йому так, як ви хотіли б, щоб він робив вам, якби ви помінялися місцями? Якщо ви найманий працівник, запитайте себе: “Чи ставлюся я до свого роботодавця і його бізнесу так, як я хотів би, щоб він ставився до мене і мого бізнесу, якби наші стосунки помінялися місцями?”. Чи ставитеся ви до свого м'ясника, пекаря, бакалійника тощо так, як ви хотіли б, щоб вони ставилися до вас, якби ви

помінялися з ними місцями? Чи ввічливі ви з ними і чи не схильні створювати їм зайвий клопіт? Чи платите ви їм вчасно? Або, якщо ви торговець, чи ставитеся ви до своїх клієнтів так, як ви хотіли б, щоб вони ставилися до вас, якби умови були протилежними? Чи берете ви з них тільки розумну ціну? Чи правильно ви зважуєте і відміряєте їм? Чи правильно ви пропонуєте їм свої товари, як ви хотіли б, щоб вони пропонували їх вам? Чи хороший ви сусід? Чи стежите ви за тим, щоб ваші діти не докучали іншим; щоб ваші кури не псували сусідський город; щоб ваш собака не був лютим і своїм гавкотом не заважав спати сусідам? Одним словом, чи ставитеся ви до свого ближнього справедливо, відповідно до Золотого Правила, роблячи для нього так, як ви хотіли б, щоб він робив вам?

Той, хто вірний у малому, буде вірним і у великому. Той, хто дотримується Золотого Правила протягом шести днів, коли він спілкується з бізнесом, безсумнівно, буде вірним і на сьомий, але вірність Золотому Правилу тільки в один день ніколи не отримає Божественного схвалення. ZHG485 (1911 р.)

ХИБНІ ТЕОРІЇ ЩОДО БОЖЕСТВЕННОГО ПЛАНУ ОБ'ЯВЛЕННЯ 10: 6, 7

Наш текст, як і інші висловлювання Святого Письма про кінець світу (наприклад, твердження св. Петра, що “небо, палаючи, зникне”), призвели до того, що християни загалом прийняли теорію про те, що Бог ухвалив, що невдовзі, відповідного часу, наша земля буде спалена. Рання Церква очікувала й молилася про другий прихід Месії, щоб встановити Царство праведності, повалити гріх, звільнити людство від його рабства, від слабкості й влади смерті, і таким чином благословити усю землю, відновивши всі речі до славного стану, представленого в мініатюрі в Едемі: досконала людина і райський дім (Дії 3: 19-21).

Але в міру того, як минали століття без вияву Царства Месії, ці очікування поступилися місцем іншому припущенню, а саме, що Ісус не мав на увазі те, що думалося, а що Церква має навести світ під Його наглядом упродовж тисячі років, що потім Він прийде, відзначить її діяльність Своєю печаттю схвалення та

завершить справи, забравши всіх святих на небо і підпаливши землю, щоб та цілковито згоріла.

КАТОЛИКИ Й ПРОТЕСТАНТИ СИЛЬНО ЗАПЛУТАЛИСЯ

І католики, і протестанти діють у згоді з цією помилковою думкою. Католики стверджують, що Царство Месії було встановлене вже давно і що папи та кардинали є представниками Ісуса і Церкви. Вони стверджують, що Папа є намісником Христа, тобто царює замість Христа як Його представник. Вони стверджують, що “тисяча років” уже минула, з 1799 року, і ми зараз перебуваємо в “короткому часі”, згаданому в Об. 20: 3, коли сатана мав бути звільнений у кінці тисячі років.

Багато хто з них вважає, що протестантизм загалом і соціалізм та вільне масонство зокрема – це організації сатани, які незабаром будуть знищені під час спалення світу.

Протестанти також сильно заплуталися в цьому питанні. Вони стверджують, що ми перебуваємо в царюванні Месії, але вони не впевнені,

коли воно почалося і коли закінчиться. До днів Лютера переважала католицька точка зору, але, згідно з проповіддю Лютера, твердження папи були хибними, і пізніше папська система була затаврована як Антихрист. Відтоді протестанти перебувають у замішанні. Дехто визнає Церкву Англії та її царственого главу як Боже Царство на землі, але визнає, що вона ще не завоювала землю, і воля Бога ще не виконується так, як на небі, навіть на Британських островах. Церква Росії робить аналогічну заяву про те, що вона є Божим Царством, і шанує Папу як правлячого представника Месії. Імператор Німеччини Вільгельм також має на своїх монетах напис про те, що він царює “з Божої милості”, що його королівство є частиною Царства Месії.

Але всі ці теорії католики і протестанти в даний час ігнорують. У світлі сьогодення ніхто не наважується проповідувати подібні теорії. За нинішньої просвіти здається безрозсудним заявляти, що різні королівства Європи – це Царство Месії, і що вони встановлюють правління праведності. Дорогі приготування до війни, які ведуть ці народи, повністю дискредитують твердження про те, що вони є частиною великого Царства Месії, Царства праведності та миру.

Усі конфесії, зайняті місіонерською працею, сповідують думку про те, що скоро весь світ буде наvernений; що тоді настане другий прихід Христа, а потім прийде кінець і спалення світу. Як дивно, як нелогічно! Згідно з достовірною урядовою статистикою, язичників сьогодні вдвічі більше, ніж сто років тому. Тоді їх було шістсот мільйонів, зараз – мільярд двісті мільйонів (написано в 1911 р. – прим. ред.). Скільки часу знадобиться, за таких темпів, щоб наvernuti весь світ? І якби язичники були наvernені до того ж рівня цивілізації, яким користуються в Європі та Америці, чи могли б ми тоді стверджувати, що Божа воля виконалася на землі, як вона виконується на небесах? Звичайно ж, ні.

Дяка Богу, другий прихід Месії не зволікатиме, доки увесь світ не буде наvernений, Божа воля повністю не виконається і план спасіння не завершиться. Зовсім навпаки. Його прихід якраз і має на меті привести все у підпорядкування волі Отця. Він приходить, щоб царювати як Цар царів і Пан панів, разом зі Своєю Церквою. Він царюватиме не через представника

чи намісника, а особисто, і “схилиться кожне коліно перед Ним, і визнає... кожен язик” Богу на славу. У Його дні праведники цвістимуть, а ті, хто чинить зло, будуть відтяті. Вірна Церква, учасниця воскресіння свого Господа, Першого Воскресіння до слави, честі й безсмертя, буде разом із Ним царями і священиками, щоб царювати тисячу років (Об. 20: 6).

ВОГОНЬ СИМВОЛІЗУЄ ЗНИЩЕННЯ

Розгляньмо кілька віршів, які, начебто, вчать, що наша земля буде знищена вогнем, і зазначмо, що вони мають символічний характер. “Вогонь” часто використовується в Писанні як символ знищення. Так Церква має настанову умертвляти, вбивати плотську природу, і сказано, що вогняні випробування в житті допоможуть їй у цій праці. Протидія ворогів має бути знищена справами милосердя і доброти, які, образно кажучи, стануть “розпаленим вугіллям їм на голову”. Св. Петро згадує про особливі випробування і скорботи, що приходять на Церкву, які покликані очистити її і знищити окаліну. Він каже: “Улюблені, не дивуйтесь огневі, що вам посилається на випробування, немов би чужому випадку для вас” (1 Петр. 4: 12). [ЗНГ504]

Св. Павло посилається на особливі випробування Церкви наприкінці Євангельського віку, що поглинуть неправдиві доктрини, людські традиції тощо, а також усю фальшиву віру, але залишать неушкодженими справжню Віру та справжні характери. Він каже: “А коли хто на цій основі будує з золота, срібла, дорогоцінного каміння, із дерева, сіна, соломи, то буде виявлене діло кожного, бо виявить день, тому що він огнем об’являється, і огонь діло кожного випробує, яке воно є. І коли чие діло, яке збудував хто, устоїть, то той нагороду одержить; коли ж діло згорить, той матиме шкоду, та сам він спасеться, але так, як через огонь” (1 Кор. 3: 12-15).

Ці різні вірші Писання не доводять, що світ не може бути знищений вогнем буквальним чином, але вони доводять, що “вогонь” дуже часто згадується в Біблії в переносному, символічному значенні. Ми можемо помножити ці приклади: “Бо наш Бог то палючий огонь” для всього, що суперечить праведності; символічне “озеро вогняне” в книзі Об’явлення пояснюється

як Друга Смерть, повне знищення без надії на відновлення.

СПАЛЕННЯ СВІТУ НЕ ВІДПОВІДАЄ БІБЛІЇ

Припущення, що земля буде знищена вогнем – незабаром чи колись, – суперечить твердженню, що “земля віковічно стоїть”, і заяві, що Бог не даремно створив її, а створив її для проживання (Іс. 45: 18). Один із дуже переконливих уривків, який, здається, вчить, що земля буде поглинута вогнем, знаходиться в Соф. 3: 8: “Тому то чекайте Мене, промовляє Господь, на той день, коли встану, як свідок, бо право Моє позбирати народи, згромадити царства, щоб вилити на них Свою лють, увесь жар Свого гніву, бо вогнем Моїх заздросців буде поглинута ціла земля”.

Про те, що вогонь Божого гніву, який впаде на світ, не знищить фізичну землю з усіма її мешканцями, а знищить зло теперішніх інституцій, свідчить подальше речення, яке говорить. “Бо тоді уста чисті народам Я дам, щоб усі вони кликали Ймення Господнє, щоб раменом одним послужити Йому”. Якби вогонь цього тексту був буквальним, то землі та її людей вже не було б. Та символічний вогонь сприймається як вогонь проти неправди, беззаконня, гріха, як повалення всіх інституцій зла, як пробудження людства і приготування його до того, щоб почути Голос Бога, мову Правди, Божественне Послання.

Те, що ми бачили, готує нас до ще складнішого твердження св. Петра: “А Господній день прийде, як злодій [уночі], коли з гуркотом небо мине, а стихії розпечені розтопляться, і земля та ті діла, що на ній, погорять. ...небо, палаючи, зникне, а палаючі стихії розтопляться. Ми за його обітницею чекаємо нового неба й нової землі, в яких живе праведність” (2 Петр. 3: 10-13, Турк.). Щоб узгодити ці слова св. Петра з іншими біблійними твердженнями, ми повинні вважати, що згаданий тут “вогонь” символічний. Не тільки земля має бути поглинута, а й небо. “Небо” перше опиниться у вогні й розтопиться.

Як ви думаєте, про яке небо йдеться тут? Не про буквальне, зоряне небо, і навіть не про наше небо у вигляді атмосфери, і не про небо Божественної присутності й слави. Церковна система, церковна влада символічно названа “небом”, яке наразі контролює і доглядає земні та суспільні порядки, представлені “землею”. “Земля” представляє організоване суспільство, на відміну від “моря”, яке символічно представляє

дезорганізоване суспільство, нецивілізованих людей і всіх, хто повстає проти урядів. Коли “небо” (церковні влади) теперішнього часу “розтопиться”, це станеться з великим гуркотом, з великим сум’яттям, замішанням. Церковні інституції теперішнього часу перебувають у дуже тривожному стані, хоча їм не загрожує негайний крах. Найбільше обурення викликає те, що мало хто відвідує церковні служіння, тому грошові збори невеликі.

Слова св. Петра вказують на кризу в церковних справах, яка ще в майбутньому. Писання показує нам, що велика Федерація, схоже, приведе церковництво до більшої влади, ніж та, яку воно здійснювало протягом років. Інші вказівки Писання змушують нас очікувати, що ця федеративна організація спробує жорстко контролювати світ через прилучення до політичної та цивільної влади, і що значний успіх призведе до захоплення цією ідеєю та спроби цілковито позбавити людей свобод, результатом чого буде великий вибух, тобто великий “землетрус”, виражаючись символічною мовою Святого Письма. Тоді небо охопить вогонь, і воно буде поглинене з великим гуркотом, збентеженням, як велике лихо тощо. Це збентеження охопить також суспільний лад. Стихії розтопляться від сильного жару, від чвар, які тоді виникнуть. Стихії суспільства – це та взаємодопомога та взаємостосунки добрих людей, на яких тримається стабільність влади.

Біблія ясно дає зрозуміти, що стан справ, який символічно показаний як розтоплення суспільства та розпад його стихій, розпечених у незгодах того часу, буде результатом забобонів та страху. Кінцем буде анархія, тобто, як проголошує Біблія, “підійметься рука його понад руку свого ближнього”. Самолюбство буде переважаючим, правлячим принципом.

КОРИСТЬ ВІД СИМВОЛІЧНОГО ВОГНЮ

Виникає запитання: Чому Бог повинен допустити падіння наших християнських систем, які, безумовно, зробили багато корисного для світу в моральному відношенні? І чому Він повинен допустити повалення нинішнього порядку речей, який, безсумнівно, набагато сприятливіший, ніж анархія та безлад? Відповідь Біблії полягає в тому, що Бог не примушує до цього, а просто дозволяє людству прийти до таких наслідків. Скорбота і лихо прийдуть як

природний результат ігнорування принципів Божественного Закону. Церковництво не має підстав стверджувати, що воно є Божим Царством, наділеним Божественною силою і владою керувати світом. Це – хибне твердження, і спроба нав'язати його спровадить на церковництво всепоглинаючий “вогонь”.

Світ, нехтуючи Золотим Правилем і слухаючись хибного критерію “сила дає право”, повалить суспільство, спричинивши конфлікт між двома великими сторонами – капіталістами, концернами, царями і князями з одного [ЗНГ505] боку, і профспілками та масами людей – з іншого. Кожна з них відчуватиме, що настала смертельна сутичка і що необхідно виграти бій. Кожна з них відчуватиме необґрунтовану впевненість у своїй перемозі.

Згідно з Біблією, результатом цього буде повний крах нашого нинішнього суспільства, символічно зображений як “вогонь”. Але Господь через пророка Софонію вказує на те, що після цього часу “вогню” і утиску на землю прийде благословення. Також Він проголошує через св. Петра, що після символічного вогню настане “Нове Небо” та нові земні умови, основним принципом яких буде праведність; і пророк Софонія каже, що тоді Боже Послання у своїй чистоті досягне людей. Обидва твердження вірні. На руїнах нашої нинішньої цивілізації, коли людство важко сприйме невдачу того, що воно вважало Віком Розуму, воно звернеться до Господа, до Якого мало звернутися раніше. Люди усвідомлять прихід царювання праведності і скажуть: “Це наш Бог, що на Нього ми

мали надію і Він спас нас” (Іс. 25: 9). Тоді пророк каже: “І прийде Бажаний всіма народами” (Аг. 2: 7, Гиж.).

Усі народи прагнуть благословення, процвітання, і Бог хоче, щоб усі мали ці блага, і вони будуть доступні через Царство Месії. Тоді почнеться благословення людства. Месіанське Царство, невидиме, але всемогутнє, цілковито відкриється через свої справи, і його праведні суди здійснюватимуть контроль. Благословення прийде через Ізраїль, поширюючись на “всі племена земні” й охопить їх. Яка велична думка – що Нове Небо буде новою церковною владою прославленої Церкви, Христа та Його Нареченої, у славі та силі. Нова Земля, про яку згадує апостол, буде новою організацією людського суспільства за зразком праведності Золотого Віку.

Ми не забули наш текст. Те, що ми сказали, відповідає йому. Для того щоб сенс його став зрозумілим, необхідно додати одне слово. Божа Таємниця, яка була прихована від заснування світу, буде закінчена, завершена, перестане бути таємницею. “І Ангел... поклявся... що часу [зволікання] вже не буде”. (Об. 10: 6, 7). Це не стосується кінця часу. Час ніколи не може закінчитися. Інші вірші Писання показують, що ми живемо дуже близько до завершення, укомплектування Церкви, яка є “Таємницею” (Еф. 3: 3-6; 5: 32). Із завершенням Церкви (“Таємниці”) почнеться виконання всіх славних обітниць Біблії про зняття прокляття з землі та Божественне благословення всіх земних речей.

ЗНГ503 (1911 р.)

БІБЛІЙНЕ ТРИЄДИНСТВО

“Та для нас один Бог Отець, що з Нього походить усе, ми ж для Нього, і один Господь Ісус Христос, що все сталося Ним, і ми Ним. Та не всі так мають знання”

(1 Коринтян 8: 6, 7).

Упродовж довгих століть Божий народ сповідував Божественне триєдинство, якого навчали віровчення і яке не піддавалося поясненню. Тим часом він нехтував триєдинством, якого навчає Біблія і яке є більш розсудливим. Коли триєдинство у віровченнях ставилося під сумнів, святі руки здіймалися з жахом, і тоді

тому, хто сумнівався, казали, що це таємниця, яку він, очевидно, не може зрозуміти, а сумнів у ній означає його осуд! Тому він повинен сповідувати віру в те, чого не розуміє, а значить, у що не може вірити.

Таємниче твердження іноді набирало однієї форми, іноді – іншої. Деякі стверджували, що 3x1 дорівнює один. Але інші говорили інакше, що 1x3 дорівнює один. Не дивно, що деякі розумніші представники нашого роду [ЗНГ549] визнали себе нездатними зрозуміти таку математику і занадто чесними, щоб визнати і сповідувати те, у що вони не можуть повірити. Багато з цих чесних душ були змушені через

свою відвертість залишитися поза різними конфесіями християнства.

Під таким тиском нас не повинно дивувати, що виникла така ж небіблійна теорія під назвою універсалізм, яка прагне поклонятися Богові, але є надто чесною та совісною, щоб робити хибні претензії на віру. Її прихильники протиставили себе популярній теорії триєдинства до такої міри, що почали ігнорувати божественність нашого Господа Ісуса Христа і вчення Біблії з цього приводу. Одним словом, великий противник у середньовіччі зумів розгойдати маятник спочатку в одну, а потім в іншу крайність, у той час як сама Правда, яку представляє Біблія, знаходиться посередині. Як ті, хто вивчає Біблію, давайте прагнути дізнатися Господній розум з цього питання, а також з інших питань, будучи впевненими, що тільки Мудрість, яка приходить згори, здатна дати нам правильну настанову і керівництво, а також розв'язати наші рукотворні таємниці.

РОЗГЛЯНЕМО ТЕПЕР НАШ ТЕКСТ

Зверніть увагу на простоту твердження Біблії, прикладом якої є наш текст. Жодного разу від Буття до Об'явлення не зустрічається слово "триєдинство". Жодного разу немає й натяку на таке триєдинство, яке описують віровчення, за винятком одного тексту в 1 Івана 5: 7, який усі науковці, включно з тринітаріями, згодні вважати підірваним – таким, що не міститься в грецьких рукописах більш ранньої дати, ніж сьоме століття, і, вочевидь, "підправленим" якимось доктором богослов'я, тринітарієм, щоб задовольнити своє давнє бажання. Наша Переглянута англійська версія Біблії опускає інтерпольовані (вставлені) частини цього тексту, додані близько сьомого століття для підтримки теорії триєдинства, хоча всі редактори вважають себе тринітаріями. Коли чиясь увага звертається на цей підірваний уривок, швидко стає зрозумілим незграбний характер додатку до слів апостола. Таким чином св. Івана змушують говорити, що Отець, Син і Святий Дух ходять по небу і свідчать ангелам, що Ісус – Божий Син. Навіть дитячий розум може зрозуміти абсурдність цього твердження, адже ангели, звісно ж, знали, що Ісус – Божий Син і до того, як Він прийшов у світ, і під час Його земного служіння, і після нього, без усякої необхідності мати свідоцтво про це з боку Отця, Сина і Святого Духа.

СВІДЧЕННЯ БІБЛІЇ

Біблія стверджує, що Єгова є Всемогутнім Богом, а наш Господь Ісус є Його Сином, Його нащадком, славно піднесеним до правичі Отця в силі, пануванні та славі як Його Головний Представник і Посланець у всіх справах. Отець і Син, хоча і є різними особами, єдині в тому сенсі, в якому наш Господь Ісус виразив цю єдність – в розумі, в меті, в плані, в дії, в усьому, окрім об'єднання в одній особі. Як ясно сказав нам про це Учитель і як дивно, що ми випустили з уваги силу Його слів, коли Він молився за Церкву: "...Щоб були всі одно: як Ти, Отче, в Мені, а Я у Тобі!". Єдність Церкви – це, звісно, не єдність особи, але єдність віри, надії, гармонії, спілкування, як і єдність Отця і Сина. Прочитайте ці слова Учителя вдома у зручний для вас час.

Вони знаходяться в 17-му розділі Євангелія від св. Івана. Щодо святого Духа, духа Правди, духа Бога, духа Христа, духа святості, духа здорового розуму, то він є антитезою, протилежністю духу омани, духу вагань, духу сатани, тобто духу протистояння Богові, духу несправедливості, тобто нечестя. Це не різні духовні істоти, але він походить від духовних істот. Як дух сатани – це дух зла, або злий вплив, розум, вдача, сила, що походить від сатани, так, навпаки, дух Бога – це дух святості, праведності, правди, вираз і прояв Божественної волі, мети, енергії та сили. І цей святий Дух походить від Бога Отця.

А оскільки наш Господь Ісус Христос перебуває в повній гармонії з Отцем, то Його Дух – це той самий Дух святості та правди. І весь Божий посвячений народ, наскільки він має розум Христа, Дух Христа, має святий Дух і випромінює цей святий вплив на всіх, з ким йому доводиться спілкуватися. Таким чином, ми бачимо, що існує біблійне триєдинство, прекрасне триєдинство, яке дуже відрізняється від триєдинства віровчень. Перш ніж ми перейдемо до демонстрації біблійного триєдинства та наведемо низку текстів Писання, які доводять його, гляньмо назад та звернімо увагу на умови й обставини, що привели до виникнення хибної теорії триєдинства, викладеної в наших віровченнях, а саме, що існують, як стверджує дехто, три Боги в одній особі – Бог Отець, Бог Син, Бог Святий Дух, або, як стверджує дехто,

що є один Бог у трьох особах, тобто трійця Богів з однією метою та завданням.

ПОХОДЖЕННЯ ПОМИЛКИ

Ніхто не заперечуватиме, що впродовж більш ніж чотирьох тисяч років серед ізраїльтян не існувало жодного уявлення про трійцю Богів або більш ніж про одного Бога. Язичницькі народи визнавали багатобожжя, політеїзм, і, принаймні, один із них – триєдинство. Але Божий народ мав пересторогу перед усім цим, отримавши настанову такими словами: “Слухай, Ізраїлю: Господь, Бог наш, Господь один”, “Хай не буде тобі інших богів [могутніх, панів] передо Мною” (5 М. 6: 4). Слід зазначити, що наша Біблія визнає земних богів, або правителів, але жоден з них ніколи не міг зрівнятися з великим Вічним, Чие Слово і влада мають бути головними для тих, хто буде Його народом. Дійсно, слово “elohim”, що використовується в Біблії і перекладається як “боги”, означає “могутні”.

Єгова, будучи наймогутнішим з усіх, часто згадується цим словом “elohim”. А іноді, щоб показати Його перевагу над іншими могутніми (“elohim”), Він названий Всемогутнім. Слово “elohim” також використовується в Біблії по відношенню до ангелів, тому що вони могутніші за людей, особливо коли приходили до людей як Божественні посланці, що несли Божественне послання. В одному випадку термін “elohim”, або “боги”, використовується щодо людей, поставлених у становище сили, або влади, – сімдесяти старійшин Ізраїлю (2 М. 21: 6; 22: 8, 9, 28; Пс. 82: 6).

Як ми незабаром покажемо, слова Ісуса та апостолів повністю підтверджують вчення Старого Заповіту, додаючи, що Ісус є Божим Сином, і що поклик цього Євангельського віку – зібрати Церкву, щоб вона була [3HG550] підлеглими синами і синами-спільниками, “учасниками божественної природи” (2 Петр. 1: 4, Турк.).

Саме після смерті дванадцяти апостолів єпископи Церкви, без Божественних повноважень, були проголошені спадкоємцями апостолів, що володіють апостольськими повноваженнями, вчителями Церкви, чії слова мали прийматися як беззастережно натхнені. Саме ці єпископи на соборі проголосили доктрину “3 x 1 дорівнює один”, згідно з якою Бог – одна істота, що має три особистості, або прояви, причому всі три рівні в силі та славі. Питання в тому, чому вони

зробили таке твердження? Чому вони вигадали таке небіблійне і нерозумне твердження? Відповідь – це було зроблено для боротьби з певними помилками, поширеними в ті дні. Вони кидалися з однієї крайності в іншу.

Тільки-но християнство стало досить помітним у світі, щоб привернути увагу грецьких філософів, ті визнали деякі з його вчень як великі та благородні, але піддали нападкам думку про те, що Ісус був кимось більшим, ніж людина, і що Його смерть у тому чи іншому розумінні слова була необхідна як ціна примирення за гріхи світу. Наскільки вони намагалися дискредитувати Відкупителя і заперечувати Його долюдське існування, настільки інша сторона звеличувала й розхвалювала Його, аж доки не заявила про Нього те, що ані Він, ані апостоли ніколи не стверджували, а саме, що Він був Отцем і Сином, що Він не лише дорівнює Отцю в силі й славі, а й є тим самим в особі і т. д. і т. п.

ПРИСЛУХАЙТЕСЯ ДО СЛІВ ІСУСА

Трохи Писання вартує набагато більше, ніж безліч міркувань, набагато більше, ніж усі твердження всіх віровчень, бо Боже Слово є Правдою, а свідчення наших віровчень уже давно довели свою неспроможність у багатьох питаннях. Спочатку ми візьмемо слова Ісуса, про Якого Отець сказав: “Це Син Мій Улюблений, що Його Я вподобав”; “Його слухайтеся!” (Мт. 3: 17; Лк. 9: 35).

Ісус сказав: “Більший за Мене Отець” (Ів. 14: 28).

“Мій Отець... Він більший за всіх” (Ів. 10: 29).

“Я нічого не можу робити Сам від Себе” (Ів. 5: 30).

“Як Отець послав Мене, і Я вас посилаю” (Ів. 20: 21).

“Я з неба зійшов не на те, щоб волю чинити Свою, але волю Того, Хто послав Мене” (Ів. 6: 38).

Тут проявляється єдність, абсолютна єдність розуму і мети, тому що Відкупитель прагнув виконати не Свою власну волю, а волю Отця. Тому Вони були єдині, як і ми будемо єдині один з одним, якщо, як учні, будемо в гармонії з волею і Словом Отця та в гармонії з порадами нашого Відкупителя.

Послухайте знову Ісуса. Після Своєї смерті, після Свого воскресіння, звертаючись до Марії, Він сказав: “Я ще не зійшов до Отця... Я йду

до Свого Отця й Отця вашого, і до Бога Мого й Бога вашого” (Ів. 20: 17). “Тому, що Отець освятив і послав Його в світ, закидаєте ви: Зневажаєш Ти Бога, через те, що сказав Я: Я Син Божий?” (Ів. 10: 36).

Можливо, найсильнішим свідченням Святого Письма про піднесене становище, яке займає Відкупитель, є слова Самого нашого Господа Ісуса: “Щоб усі шанували і Сина, як шанують Отця” (Ів. 5: 23). Це узгоджується з думкою, що Отець і Син мають один розум, одну волю, одну мету. Але це також ясно показує, що вони є окремими особами, інакше ми не могли б шанувати одного з них так, як шануємо іншого.

Наш текст якраз про це. Він проголошує віру, раз передану святим, і нічого не говорить про трійцю – трьох Богів в одній особі. “Та для нас один Бог Отець”. Контекст показує, що апостол протиставляє нашу віру вірі інших, які визнають багато богів і багато панів. Ми, християни, каже апостол, визнаємо тільки одного Найвищого Бога всіх богів – “Бога і Отця Господа нашого Ісуса Христа”, як називає Його св. Петро (1 Петр. 1: 3).

У нашому тексті говориться, що всі речі є від Отця, тобто походять від Нього. Він – Початок і Джерело, Отець милостей, від Якого приходить “усяке добре давання та дар досконалий”. Його великим даром людству був дар Його Сина, Господа нашого Ісуса Христа, Якого Він послав у світ стати Відкупителем людини. Не можна сказати, що три Боги, рівні за силою і славою, послали один одного; вони також не молилися один до одного, як Ісус молився до Отця: “Він за днів тіла Свого з голосінням великим та слізьми приніс був благання й молитви до Того [Єгови], хто від смерті Його міг спасти, і був вислуханий за побожність Свою” (Євр. 5: 7). Ангел був посланий утішити Його і запевнити в любові Отця, у тому, що Отець не залишив Його, що Він угодний Йому, і що Він повинен мати славне воскресіння силою Отця у свій час.

Далі в нашому тексті йде визнання нашого Господа Ісуса і сказано: “І один Господь Ісус Христос”, тільки один. “Син Всевишнього”, наш милостивий Відкупитель, “визначніший Він від десяти тисяч інших”, “і Він увесь пожадання”; Той, Хто має стати Нареченим, Царем майбутнього; Той, Хто незабаром прийме Церкву до Себе як Наречену та Співспадкоємицю у Своему

Царстві; Той, Хто, як Цар світу та Господь світу, буде царювати тисячу років та, опираючись на Божественну силу, приведе все у підпорядкування Божественній волі. Саме Він передасть Царство Богові Отцеві, щоб Єгова був Усім і в усьому, і щоб прославлений Христос міг перебувати праворуч величності на висоті, поруч з Отцем, а ми, Його прославлена Наречена, поруч із Ним, праворуч Нього.

ЛОГОС – “ПЕРШИЙ І ОСТАННІЙ”

Писання ясно говорить нам, що Небесний Отець – від віку й до віку Бог. Але не такими є Його створіння. Час від часу Він виявляв Свою всемогутню Силу та Мудрість у розмаїтті творінь. Однак у них обов’язково був початок, і Біблія ясно, багаторазово і чітко говорить нам, що цим першим, “Початком Божого творива” був Логос.

Біблія пояснює, що Первородний Син Єгови був високо шанований, бо Отець використовував Його як Шлях і Знаряддя, через яке здійснювалися всі наступні творіння. Саме Йому було дано почесне доручення і привілей стати Відкупителем людини, і [ЗНГ551] тим самим довести Свою відданість Єгови й бути піднесеним до Божественної природи, вище “ангелів, влад і сил”. Від самого початку Він був вищим за всі інші істоти, створені через Нього; але цим останнім піднесенням Він досяг у Своему воскресінні з мертвих місця набагато, набагато вищого за всіх інших, поруч з Отцем, праворуч Бога, де завжди залишатиметься, не маючи Собі рівних.

Яка чудова думка! Поклик цього Євангельського віку є для того, щоб стати спадкоємцями Бога і співспадкоємцями з Ісусом Христом, нашим Відкупителем, проявивши Його дух слухняності Отцеві, випивши чашу, яку налив Отець, і тим самим підтвердивши нашу вірність Єгови та Його досконалий волі в усьому аж до самої смерті.

“ЛОГОС БУВ БОГОМ”

На початку Євангелія від св. Івана ми маємо запис про велич Логоса. І це набагато ясніше й чіткіше виражено в грецькій мові, ніж у нашій англійській. Слово “logos”, нагадую вам, означає “слово”, “послання” і, отже, є відповідним терміном для позначення особливого посланця. За давніх часів царі зверталися до народу не безпосередньо, а через такого посланця, логоса,

який стояв перед царем, а останній був закритий ґратчастою перегородкою. Отримавши послання від царя, логос, вісник виголошував, тобто проголошував його народу, тому його називали логосом, Словом.

Це один із найвеличніших титулів, даних нашому Відкупителю. Він був Логосом, Посланцем, Глашатаєм Отця. Він був Представником Всевишнього в усіх Його стосунках з ангелами і в Його творчій праці; а пізніше Він став для людей Голосом Того, Хто говорить згори, бо Бог сповістив людству про мир через кров хреста Христового.

Давайте разом прочитаємо натхненний запис св. Івана (1: 1-3, 14, 10, 11): “Споконвіку був Логос, і Логос у Бога був, і бог був Логос. Він в Бога був споконвіку. Усе через Нього повстало, і ніщо, що повстало, не повстало без Нього... І Логос став плоттю і перебував між нами, повний благодаті та правди, і ми бачили славу Його, славу як Однородженого від Отця”. “Він в світі був, і світ через Нього повстав, але світ не пізнав Його. До свого Він прибув [юдейського народу], та свої відщурались Його, а всім, що Його прийняли, їм владу [привілей] дав дітьми Божими стати, тим, що вірять у Ймення Його [учасниками Божественної природи (2 Петр. 1: 4)], що не з крові, ані з пожадливості тіла, ані з пожадливості мужа, але зачаті Богом” в П’ятидесятницю і далі.

Який прекрасний, простий, безпосередній і позбавлений таємничості божественний запис про Отця, Сина і святого Духа і про їхню абсолютну єдність, їхню гармонію! Як це відрізняється від тієї нісенітничі, в яку ми так довго намагалися вірити, вважаючи, що вона підтверджується Біблією! Добрий брат Веслі був однією з тих чесних душ, які серйозно переживали з цього приводу. Він помітив, що тільки один текст, 1 Івана 5: 7, може бути використаний як підстава для цієї доктрини. Він не знав,

що складність полягає у внесенні доповнення до слів апостола. Лише порівняно недавно на денне світло були представлені три оригінальні грецькі рукописи: Синайський, Ватиканський № 1209 та Олександрійський...

ПОЧАТОК БОЖОГО ТВОРИВА

Давайте прислухаємося до висловлювання апостола Павла про нашого дорогого Відкупителя і про Його славне становище. Він не сказав жодного слова на користь безглуздої теорії про те, що наш Відкупитель був Своїм власним Отцем і своїм власним Сином в одній особі. Він висловився в згоді з твердженням св. Івана, що наш Господь Ісус був “Початком Божого творива” (Об. 3: 14). Св. Павло сказав, що Ісус був “роджений перш усякого творива... щоб у всьому Він мав першенство” (Кол. 1: 15, 18). І коли в одному зі своїх висловлювань він говорив про нашого Господа Ісуса, начебто Той був Отцем, апостол негайно після цього висловлювання навів наступне, кажучи, що Отець є винятком (1 Кор. 15: 27) в усіх порівняннях, оскільки, за словами Ісуса, Отець є понад усім.

Сам Господь Ісус свідчить, що Він – “Альфа й Омега, Перший і Останній, Початок і Кінець” Божественного творіння. Іншими словами, коли Отець створив Сина, Він ніколи після цього безпосередньо не творив жодної іншої істоти або речі. Логос був Першим і Останнім, і Ним було створено все, що було створено.

Тож вшановуймо Сина як Сина і як славного Посланця та Представника Отця в усьому, через Якого відбувається все в Божественному плані; і вшановуймо також Отця, як “Отця світил” та Отця милостей, благодаті та правди, “що з Нього походить усе”. Свідectво Біблії прекрасне, воно віддає честь Отцю, Сину й Духу святості. Як сказано в Писанні: “Свідчення Господа певне, воно недосвідченого умудряє”, здатного вчитися.

ЗНГ548 (1912 р.)

НАШ ОБІТ ВСЕБІЧНОГО ПОСВЯЧЕННЯ

Багато хто пише нам, що прийняв Обіт кілька місяців тому, коли його тільки було запропоновано. Ми раді отримати всі імена будь-коли. Наші опоненти хваляться, що, оскільки на цей момент менше семи тисяч імен були названі як такі, що прийняли Обіт, з цього випливає, що більшість із багатьох тисяч наших читачів

виступають проти. Ми не вважаємо це правдою, але не можемо заперечувати логіку такого аргументу. Усі, хто не за Обіт, очевидно, проти нього. Проте ми переконані, що ті, хто прийняв Обіт, відчувають від цього велике духовне піднесення, більшу близькість до Господа і, отже, більшу безпеку в цей злий день. Ми також упевнені,

що свого часу Господь роз'яснить цей Обіт усім Своїм вірним, і багато інших, а то й усі вірні у своєму серці, остаточно приймуть його та розділять благословення. Зверніть увагу, що майже всі, хто стає сліпий до Угод і Жертв за Гріх, – виступають проти Обіту. Звісно, ми віримо, що це провидіння Господа і “харч у пору” в цей час, інакше ми не стали б представляти його на цих шпальтах.

Дехто помилково вважає, що цей Обіт є більш вимогливим, ніж наш первинний Обіт Посвячення христитися в Христову Смерть. Навпаки, ніщо не може бути більш всеосяжним і строгим, ніж наш Обіт бути мертвими з Христом для всякого гріха і живими з Ним для всякої праведності. Це включає в себе кожний вчинок, слово і думку в повній згоді з волею нашого Господа в міру наших можливостей. Обіт, запропонований торік, менш всеосяжний, але в ньому зазначені певні зовнішні форми, визнані безпечними, і таке уточнення виявилось корисним.

Нове Створіння пов'язане як Обітом Посвячення, так і додатковим уточнюючим Обітом. Якщо Нове Створіння не виконає цей останній

Обіт, то, безсумнівно, воно зазнало невдачі і в первинному всеосяжному Обіті Посвячення. Що повинен робити кожен, усвідомивши цей недолік? Він повинен наслідувати настанову апостола і з відвагою прийти до престолу небесної благодаті, щоб прийняти милість та для своєчасної допомоги знайти благодать у майбутньому. “Кров Ісуса Христа... очищує нас [Нове Створіння] від усякого гріха” – очищує наш одяг. Вона була дієва для нас як людей, виправдовуючи нас і даючи нам привілей приєднатися до нашого Господа в Його жертві, і вона ж поповнює всі слабкості та недосконалість нашої плоті після того, як ми стаємо “Новими Створіннями”. Цей додатковий Обіт вимагає від нас настільки менше, ніж наш первинний Обіт Посвячення, що всі мають бути в змозі виконати його як у букві, так і в душі, віримо ми. Але якщо раптом, у мить сильної спокуси, що тимчасово здолала нас, ми не зможемо дотриматись Обіту так повно, як нам хотілось би, ми маємо негайно звернутись до престолу благодаті по прощення, по очищення від усякої плями та зморшки.

R4484 (1909 p.)

БОГ СТВОРИВ ЛЮДИНУ НА СВІЙ ВЛАСНИЙ ОБРАЗ

Наскільки відрізняється твердження про створення людини від опису створення рослин і нижчих тварин, яких породили моря і земля! Створення людини було заздалегідь продуманим. Бог задумав людину, щоб вона була царем над землею. Вона мала бути образом свого Творця, але не у фізичній формі, а в моральних та інтелектуальних якостях, подібною до свого Творця, Духовної Істоти, як читаємо: “І Бог на Свій образ людину створив”. Жодне слово тут не може бути витлумачене як таке, що означає еволюцію людини з нижчих створінь.

ПАДІННЯ, А НЕ ЕВОЛЮЦІЯ

Біблія зовсім не вчить про еволюцію. Вона вчить протилежного. Святий Павло каже: “Як через одну людину гріх увійшов у світ, а з гріхом – смерть, так в усіх людей увійшла смерть, бо всі згрішили” (Рим. 5: 12, Турк.). Біблія представляє людину як шедевр земного творіння. Бог проголосив її “дуже доброю”. Ми також не вважали б справедливим, щоб хтось інший,

окрім досконалої істоти, міг бути поставлений на випробування вічного життя або вічної смерті.

МОВА НЕ ПРО ДВІ РОЗПОВІДІ ПРО СТВОРЕННЯ

Вищі критики стверджують, що 2 розділ 1 Книги Мойсея – це інша розповідь, написана іншою особою, в якій подається інший порядок створення: що спочатку була створена людина, а потім дерева, звірі тощо. Для нас це безглуздя. Мойсей, описавши створення в його логічному порядку, лише конкретизує деякі зі своїх попередніх тверджень. Він каже (1 М. 2: 4), що він вже описав походження, тобто розвиток небесних і земних речей від “початку”, ще до того, як з'явилося рослинне життя. Він згадує, що в той час не було дощу. Далі він знову запевняє нас, що людина була останнім Божим творінням, щоб бути царем землі, і продовжує розповідь про створення людини, цілком відмінної від нижчих тварин і рослин. Людина не еволюціонувала, а була Божим витвором. Вона була не духом, а плоттю, утвореною з земного

пороху, з духом життя, спільним для всіх земних створінь. На івриті буквально сказано: “В ніздрях її дихання життя” – дихання, або дух життя, спільний для всіх дихаючих створінь.

ЛЮДИНА СПОЧАТКУ БУЛА БЕЗСТАТЕВОЮ

Подробиці створення людини наводять на думку, що Адам жив деякий час на самоті і був безстатевим. Деякі дослідники Біблії роблять хронологічний висновок, що від створення Адама до його вигнання з Едему з причини смертного вироку минуло два роки. Причина поділу Адама на дві особи пояснюється тим, що земля мала бути заселена расою його виду, а серед усіх створінь ніхто не підходив як супутниця і мати його нащадків. Таким чином, ще раз показано, що Адам виразно відрізнявся від мавп і всіх інших створінь, які перебували під його контролем. Він був подобою свого Творця. Інші місця Святого Письма показують нам, що Божественний задум полягає в тому, що статева ознака в людстві перестане існувати.

Поділ Адама на дві особи залишив головування за чоловіком, але позбавив його деяких привабливих якостей. Його дружина мала менше чоловічих і агресивних рис, але вони були ідеально пристосовані одне до одного і відповідали ідеалам одне одного. Втрата Божої ласки торкнулася обох статей, породивши такі крайнощі, як грубість і зніженість, і позбавивши подружні стосунки ідеального щастя. Реституція, тобто воскресіння, яке принесе Царство Месії, не

означатиме відновлення статевої досконалості, але поступове вдосконалення кожної людини на Божий образ.

ЧЕРЕЗ НЕПОСЛУХ ОДНІЄЇ ЛЮДИНИ

Зверніть увагу на послідовність біблійної теорії, яка вимагала поділу однієї людини на чоловіка і жінку. Бог постановив, що увесь рід походитиме від однієї людини. Він передбачив гріх і подбав про відновлення людини. Якби згрішили двоє чи більше людей, то за Божественним Законом – “око за око”, життя людини за життя людини – потрібно було б стільки ж відкупителів. Бог передбачив лише одного славного Відкупителя, тому весь рід походить від однієї людини, Адама: “Смерть бо через людину, і через Людину воскресення мертвих” (1 Кор. 15: 21).

ДРУГИЙ АДАМ І ДРУГА ЄВА

Адам і Єва в деяких відношеннях зображували Христа і Церкву. Ісус особисто є Великим Спасителем, Чия смерть становить ціну-викуп за весь наш рід. Під час Свого тисячолітнього царювання Він поверне земне життя Адамові та його нащадкам. Але перед тим, як відродити світ, Бог улаштував так, що спочатку з рани в боці Христа, образно кажучи, буде сформована вибрана Церква, яка буде другою Євою, на духовному рівні, оскільки Він є Другим Адамом. Церква буде матір'ю людства у Тисячолітті.

3HG579 (1913 p.)

ЛІТЕРАТУРА

Пропонуємо читачам наступні книги та брошури:

- Серія книг “Виклади Святого Письма”
  - Том 1 – “Божественний план віків” (укр.)
  - Том 2 – “Надійшов час” (укр. та рос.)
  - Том 3 – “Нехай прийде Царство Твоє” (укр. та рос.)
  - Том 4 – “Битва Армагеддону” (укр.)
  - Том 5 – “Примирення між Богом і людьми” (укр.)
  - Том 6 – “Нове Створіння” (укр.)
- Небесна Манна (укр. та рос.)
- Фото-драма сотворення (рос.)
- На переломі віків (видання 2004 р., 92 стор.) (укр.)
- Боже Царство (86 стор.) (укр.)
- Біблійні люди (450 стор., видання 1995 р.) (укр.)

- Надія (22 стор.) (укр.)
- Кров Примирення (28 стор.) (укр.)
- Нові небеса і нова земля (24 стор.) (укр.)
- Чому Бог дозволив зло? (28 стор.) (укр.)
- Що таке душа? (34 стор.) (укр.)
- Что говорит Священное Писание о спиритизме? (88 стор.) (рос.)
- Де є померлі? (62 стор.) (укр.)
- Свічник (періодичне видання, 46 стор.)

Вся література висилається безкоштовно.

Просимо завітати в Інтернет на сторінку www.scripturestudy.net, де можна знайти додаткову літературу українською та російською мовами.